TILIFON:
Ridaktor. . 11-92
Rid. urnbasarь 13-66
Sikritar . 14-75
Sikritariat . 3-75
Şəhər bylege 4-58
Tenge rid. 13-44
Toğlannar bylege . . . 12-46
Taratu bylege 9-10

„КЗЫЛ ТАТАРСТАН“
Kəndəlek gəzit-Partiə Өlkə Komitite, Yzək Başqarma, Tatprofsovit həm Şəhər Sovitь orgьnь.
BRƏMNƏP BƏJƏSE 5 TIEN.

ADRIS:
г. Казань, Чернышевская ул. д. № 21, ред. газ. «Кзыл Татарстан»
10 nсь jьl soğa.

QZЫL TATARSTAN

Brləşegez bəten dənja eşcələret
Pənçeşəmbe, 9oğinvar 1930 jьl №6 (2675)
JAZЫLU BƏJƏSE: 1 ajoğa - 80 t., 3 ajoğa - 2 s. 30 t., 6 ajoğa - 4 s. 50 t., 1 jloğa - 8 s. 50 t.,
CIT ILLƏRDƏ: 1 jloğa - 15 s., 6 ajoğa - 10 s., 3 ajoğa - 5 sum.
POTPISKЫLAR taratu bylegndə, cit şəhərlərdəge agintlarda, S. S. S. R. dəge bəten pocть bylkləre həm kontorlarnda alьna.

Tatarstannьn 10 jlьoğьna xəzrlənegez

Tatarstan Yzək Başqarmasьnьn dikəber ajnda bulьp uzoğan ikncə sissiəse, Tatartsannьn 10 jlьq bəjrəmenə xəzrlek eşlərenen vatьşь turnda doklat tnnьp, ajrьm qərar coğarьp qaldrdь.

Sissiə, bu qərarnda, Tatarstannьn 10 jlьq bəjrəme turnda

—„Kin qatlau eşcelər həm xzmət iəse krəstionnər arasnda annatu kampaniəse alьp baru turnda“ caralar kyryne Tatarstan xəkymətenə tapşrdь.

Un jlьq bəjrəmnen nindi zur əhəmmiətkə iə bulub turnda səjləp tə torasь juq. Bu bəjrəm, Lininnen milli səjasəten praktik rsyeştə formşqa uzdьrunьn çannь şahitь bulp uzaroğa tieş.

Tatarstannьn alda toroğan bəjrəme, bznen çənhyriət xzmət iələrenen un jьl ecndə xuçalьq həm kul'turь juluda irşkən unşlarь, sotsializm təzy julndağь çinyləren kyrsəty təsndə ytəcək.

Bəjrəmne ytkərynen təp tləge itep tybəndəgelər alьnroğa tieş:

— Tatarstandağь barlьq xuçalqnь janartu həm sotsializm nigezndə janadan qoru julnda ireşlgən unşlaroğa jomoğaq jasau,

— Barlьq millətlərnen xzmət iələren intrnatsionalcьlьq nigezndə brləşterygə taba omtloğan xəldə tatar xzmət iələrenen kul'turь həm xuçalьq jaqnnan artta bulularьn btery.

Mnə bəjrəmgə xəzrlek eşlərə şul szьq bujuca barroğa tieş. Beten partiə, sovit, xuçalьq, profsojuz həm bytən çəmaoğət oğşmalarь, şul julda xəzrdən yk praktik eşkə başlaroğa tieş bulalar.

Un jьl ecndə Tatarstan, xuçalьq həm kul'turь yseşndə bik zur unşlaroğa irşte. Un jlьq bəjrəm unğaşь blən beten eşəzdə buloğan unşlarьbzoğa jomoğaq jasaroğa kirək. Şunьn əcen də bəjrəmgə xəzrləny eşe kin çəmaoğətcelek təsen alroğa tieş. Sovit, xuçalьq orgnarьnьn, partiə, profsojuz oğşmalarьnьn juoğadan alьp, tybəndəge cltərenə qədər, həmməse də bəjrəmgə xəzrləny eşenə tartьlroğa tieşlər. Xəzrləny eşenə auьldağь oğşmalaroğa bigerək tə nьq foğtibar itərgə kirək. Cənki bznen auьllarda xuçalьq həm kul'turь jaqnnan ifrat zur aloğa kitylər bar. Ənə kyzğa kyrenep çitmi toroğan şul unşlarnь kyrsətrgə kirək.

Bəjrəmgə xəzrləny şundь ber zur həm qajət əhəmmiətle məs'ələ buluoğa qaramastan urnnarda xəzrlek eşlərə nacar bara. Urnnarda bəjrəmgə xəzrlek eşlərə alьp barьr ecen təzlgən komisiələrnen əle şuşь kəngə qədər, eşkə başlaularь turnda ber tərle də xəbər juq. Xətta, Qazan Şəhər Sovitь jannda təzlgən komisiə də əle yzenen barlьoğьn bildrgəne juq. Kanton, rajon kyləmndə təzlgən komisiələrnen ni xəldə bulularьna qarap, volьs həm auьllarda bəjrəmgə xəzrlek eşlərenen nicek barьnьn kyz aldьna kiterep bula.

Xəzrlənmarda fə'jnğğa xəzrlənəy komisiələrenen eşlərən çannandьrьp çibərrgə kirək. Kin sovif çəmaoğətcelegenen qatnaşь blən bəjrəmgə xəzrləny planь təzrgə kirək. Şulaj bulmaqanda, aldan ajaq kiməgəndə, tarixi bəjrəmgə kirəgncə xəzrlənep bulmas.

Qtajda

Şandun provinsiəsndə rivolytsion ətrətlər xərəkətə kecəjde. - Jənsişan Nankin armiəsenen baş komandujuşcilьğьna kreşə.

PƏJPIN, 7 (Tass). Rəjter agintstьvasь xəbər itə:

- Şandun provinsiəsndə baş kytəryce ətrətlərnen eşlərə tağьn kecəjde. Bu xərəkət bik çiddi təskə krep bara. Baş kytərycelərnen ətrətlərə timer juldağь əhəmmiətle stansьlarnь qulğa alьp, timer julda xəbərləşyne ədzelər.

PƏJPIN, 7 (Tass)· Nankin xəkymətə tonjaq Qtajdağь iğ kecle ginirallardan Jənsişannь Nankin xəkymətenen bəten qorь çir həm dingez keclərenə baş komandujoşci itep bilgeləğən ide. Jənsişannьğ şuşь kənnərdə baş kamandujuşcilek eşen rəsmi rəyeştə başqarrğa kreşyə kətelə. Qaj ber gəzitlərgə alnğan xəbərlərgə kyrə, Jənsişan bəten xəkymətlərgə tiligram çibərep, yzenen bu urnğa bilgelənyen bildrgən.

Amirika ocucьsь Əjelsonnь əzləy eşlərə

Kanada ocucьsь Rəjd xəbərsez juğaldь·

NIO - JORK, 7 (Tass). Amirika ocucьsьƏjelsonnь ezlərgə kitkən kanada ocucьsь Rəjd xəbərsez juğaldь. Əjelsonnь ezləyce ikspiditsiələr xəzer Rəjdne də ezlərgə kreşələr.

Iptəş Cuxnovskidən tiligram.

KRASNOJARSKI, 7 (Rosta). Iptəş Cuxnovskidən tybəndəgecə tiligram aldь - „13 nce qinvarda ocьp kity əcen bəten caralarnь kyrəbez. Angarda (ojropьlannar saqlana torğan çirdə) 40 grados salqnda eşlibez.

CUXNOVSKI“.

Iptəş Gromof həm başqalar Məskaydən coğьp kittelər.

MƏSKƏY, 7 (Tass). 8 nce qinvarda, 15 s. 45 m. ta tanlğan ocucь Gromof həm ajronovigatьr Pirin iptəşlər Məskaydən Xabarovskigə coğьp kittelər. Irkutskidə alarğa Fənnər Akadimiəsenen ezləny partiəse nacal'nigь Molodьjx ta quşьlacaq. Xabarovskidan Amur jlğasndağь Nikolajьvskigə həm annan tonjaqğa ocu 20 nce qinvarğa bilgelənde.

Fəlş cirvonislar jasaucьlar eşe

Fəlş cirvonis jasaucь Gruzin aq gvardieslərə, Girmaniə vlaslarь həm faşislarь blən nьq bağlannьş totqannar.-Sadatieraşvili fəlş cirvonis jasau eşenen nicek ojştьrьluьn səjləp birə.

BIRLIN, 7 (Tass). Bygen fəlş cirvonis jasaucьlar sutnda Sadatieraşvilidən çəyap alu başlandь. Sadatieraşvili zur alpauьt malajь; 1917 nce jldan birle Girmaniədə tora. 1917 nce jldə ul Baltьjq bujnda aq bandьlar ojştьrucь Avalof-Birmontnьn sikritarь bulьp xzmət itkən. Avalof-Birmont ağa ajьna 100 mark aqca tyləğən. Sadatieraşvili Mynxində Gruzin həm Nimes faşislarь blən tanşqan.

Sodatieraşvili bolaj di:

—„1924 nce jldə minşiviklər Gruziədə kytəreləş xəzrləğən caqta,„Gruzione qotqaru ojşmasь“ (Parizdə Gruzio aq gvardieslərə tarafnnan təzlgən ojşma) Karunidzegə minşiviklər blən səjləşrgə quşlь- Gruziədə kytərelştən sunğ, bəten burzua partiələre minşiviklərdən citkə kittelər həm „milli front“ komititь ojştrdьlar. Bu kəmititqa minşiviklərgə başqa bəten partiələr krdelər. Karunidze, ojşmanьn Girmaniədəge julbaşcьsь ide. Bez bəten Girmanione yz jaqьbzğa tartrğa tlədek. Ləkin Girmaniə kommunizm blən aqulanğan ide. Bez Girmaniədə milli xəkymətnen vlas başьna utьruь blən bik qzqsьna idek; bəz Girmaniədə bəten kəc blən kommunizmğa qarşь kərəştek, bez Sovit xəkymətenen Girmaniədəge eşe turnda Bavariə xəkymətenə həm doktor Vibirgə (faşfslar julbaşcьsь) xəbər birep tordьğ“.

Prakuror:

—„Bez“ digən syzegez blən kmne əjtrgə tlisez? dip sorьj. Cəjplənyce bu sorauğa çəyap birrgə tləmi. Sunğra ul jalğan cirvonislar eşləygə, Sovitqa qarşь kərəştə bik kəcle qoral dip qarağannqlarьn əjtə həm bu syzlərne səjli:

—„Bez Sovitlar Sojuzndə kəğəz aqcalar kynəjtep, aqca bəjəse təşygə həm cualşlar cəuğa ireşrgə tlədek. Sovitlar Sojuzьnьn Tərkiə həm Pirsiə janndağь ciklərndə cirvonisqa səydə itələr. Bez yzeznen fəlş cirvonislarьbzь blən krəstionnər həm səydəgərlər arasnda Sovit aqcalarьna ьsaucszlьğ tudьrrğa həm səydənə dollar blən alьp barağa məçbyr itməkce buldьğ“ di.

Sadatieraşvili fəlş cirvonislarnьn klişəsen tərle firmьlarda eşlətkən. Cəjplənyce Girmaniə faşislarь blən bağlanьş turnda bolaj səjli:

-„Min qaj ber suğьş tixnikьsь məs'ələse turnda Vibir blən Korunidze arasnda tərçəməce buldьm həm şul cağnda Vibir blən tanştьm“ di.

Sadatieraşvili bu kinəşlərnen nərsədən qibarət bulularь turnda hic ber syz əjtmi. Sut prsidətele həm prakuror da ağar ul turьda hic ber sorau birmilər. Sunğra ul Avalof jannda Frankfort şəhərndə torucь nadvornьj sovitnik Rakit blən tanьşuьn səjli. Rakit anь Frankfortğa kilrgə caqrğan həm anda tipografiə xuçasь Şnəjder həm kitap satucь faşis Bile blən tanştrğan. Sadatieraşvili, fəlş cirvonislar jasau əcen kirək bulğan kəğəz zapasьn şul Bile kibetndə saqlağan. Sunğra ul tipografiə xuçasь Şnəjder blən brlktə Nitsa şəhərenə kitkən. Alar fəlş cirvonislar jasau əcen kirəkle maşinanь Nitsağa kitrgənnər həm fəlş cirvonislar eşli başlağannar. Ber vaqьt Sadatieraşviligə aqca kirək bulğan. Şunnan sunğ ul 1.500 fəlş cirvonisnь zaklat salьp xosusьj banklarnьn brsnən 1.500 mark aqca alğan.

LONDON, 7 (Tass). Angeliədə cğa torğan bəten gəzitlər, Birlində fəlş aqca jasaucь Sadatieraşvili, Karunidze həm bytənnərgə sut başlanu turnda xəbər basьp cğardьlar.

BIRLIN, 7 (Tass). Birlində fəlş cirvonislar jasap jatucь Gruzin aq gvardieslərenə həm nimes faşislarьna sut başlanu uğajь blən, Girmaniə Kommunislar Partiəse orgьnь „Rote Fanə“ gəzite bolaj jaza:

— „Bu sutnьğ başlanuь uğ, anьğ nəq Orlof sutь təsle uzacağьn Kyrsətə. Girmaniə sutь Girmaniə vlaslarьnьğ həm sotsial - dimokratlarnьğ Sovitqa qarşь çinajət eşləylərən jəşerrgə mataşa.

Cit illərdə zabastofkьlar dulьnь

Bilgiə tikstil eşcələre zabastofkьsь Quşma Amirika auьl xuçalьğь həm tau eşcelərnen zabastofkьlarь·- Lodzьda həm Birlində zur zabastofkьlar

PARIZ, 6 (Tass). Bilgiənen kənjaq-kənvatьşndağь Rin şəhərndə 7000 ləp tikstil eşcese xzmət xaqьnьğ kytərelyen sorap zabastofkь başladьlar. Profsojuzdağь riformis lidrlar zabastofkьğa qarşь torğa tləsələr cit buldьra almadьlar. Almaz pritsətiələre xuçalarь qinvar ajndağь proizvodstvanь jartьlaş qsqartrğa qərar birdelər. Riformis profsojuzlar xuçalarnьn bu qərarьn rasldьlar.

PARIZ, 7 (Tass). Səjasətcelər Bilgiə tikstil prumьşlnnosndağь zabastofkьğa zur əhəmmiət birələr. Anda xəzer mitallurgiə promьşlnnosnda da bik çitti krizis bara. Bu, Bilgiə ikonomikasьnьn nacarlanuьn kyrsətə.

NIO-JORK, 6 (Tass). Quşma Amirika kommunislar partiəse orgьnь „Dəjli Uərkir“ gəzite jaza:

— Kaliforniədə 8000 ləp auьl xuçalьğь eşcelər zabastovkь başladьlar. Zabastofkьğa xzmət xaqьnьn 25 prosintь kytərelyen, toraqlarnьn jaxşrtьuьn sorьjlar, Zabastofkьğa rivolytsion profsojuz julbaşcьlьq itə.

NIO-JORK, 7 (Tass). Quşma Amirikada Illinojştatndağь Frankelin rajonnda 900 tau eşcese, tau eşcelərə zabastofkьsьna quşldьlar. Vlaslar, şəhərlь xuçalarь həm profsojuz başndağь torucь riformislar zabastofkьcьğa qarşь qatьlьq caralarь uzdыralar.

„Irkle“ Amirikada.

Amirikanьn barlьq şəhərlərndə, Gajtida Amirika intirvinsiəse həm Amirikanьn Qtaj—Sovit konfliktьna qatnaşğa mataşuьna qarşь xzmət iələrenen protis dimonstratsiələre buldь. Nio-Jorktaşəhəridarəsejortьaldnda zur dimonstratsiə vaqtnda politsiə dimonstratsiəgə həcym itte. Rəsmdə: dimonstratsiə vaqtnda kommunisnь quloğa alalar.

VARŞAU, 7 (Tass). Lodzьda inde ike atnadan birle dzut promьşlnnosь eşcelərenen bik zur zabastofkьsь dəyam itə. Zabastofkь başlanğan caqta anar 1500 eşce qatnaşa ide. Xəzer bu promьşlnnosta eşləyce bytən eşcelər də zabastofkьğa quşldьlar həm zabastofkьcьlarnьn sanь 6000dən arttь. Zabastofkьnьğ başlanuьna, promьşlnniklərnen kymək dogovoğa qarşь kilep xzmət xaqьn kimetylərə səbəp buldь.

VARŞAU, 7 (Tass). Barislau nift raionnda nift promьjslasnda eşləyce eşcelərne qsqartu başlandь. Eşszlər arasnda quzoğalьğ kəcəjde. Lodzь tikstil promьjslnnosnda janadan da eşcelərgə qsqartu jasalroğa tora. Lodzьdağь in zur fabrikantlardan Şəjbler tağьn 300 eşcene urnnan coğara. Lodzьda ber nicə zur fabrik bətnnəj jabldь.

BIRLIN, 7 (Tass). kommunislar partiəse Brunninştorssedə ilikter kompaniəse eşcələrenen qəmumi çibьlьşьn çidь. Cənki zavottağь eşcelərgə qsqartu jasalroğa tora. Zafkomda kypcelek urьn totucь sotsial - faşislar bu qsqartuğa riza buldь. Eşcelər çibьlьşь eşcelərnen qsqartьlьuьna protis jəznnən zabastofkь iğlan itərgə qərar birde. Eşcelər, xzmət xaqьn kimtmice 7 səğətlek eş vaqtь krtelyen soradьlar. Girmaniə kommunislar partiəse orgьnь „Rote Fanə“ gəzite: „Ilikter kompaniəse eşcelərnen zabastofkьsь, Girmaniədəge bəten eşcelərgə signal buьp təşərgə tieş“ dip jaza.

Jazğь cəcygə xəzrlek

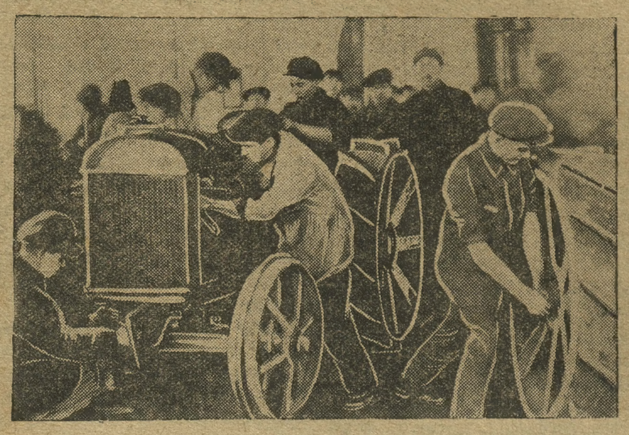

Majkoptağь prof—tixnika məktəbe uğucьlarь traktorlar təzəty ecen 2 udarnьj brigadь təzedelər. Rəsmdə: brigadniklar traktorlar təzətələr.

Hindstan milli burzuaziəse

Angeliə impirializmь aldnda kire cigenə.

Angeliə Hindstanğa dominion xoğuğьn birrgə tləmi.

VINA, 4 (Tass). „Nəjə Frəjə Prəss“ gəzitndə, Hindstan millətcelərə lidere Gandi blən səjləşy basьlьp cqtь. Bu səjləşy, Hindstan milli kongerisьnьğ, Hindstanğa tulь irek sorap həm xəkymətkə „Passif rəyeştə qarşь toru“ (naloklar tyləməy, zakon cqaru yerizdiniələrenə bajkot jasau, vlaslarğa bujsnmau həm bytənnər) turnda „sul“ rizolytsiə cqaruьnьğ xikmətən acьp birə. Gandi bu syzlerne səjləğən:

—„Min hic ber vaqtta da, Hindstanğa kecləy carələren qullanu julь blən azatlьq alьp biry jaqnda tyglmen. Bez ələ xəkymətkə passif qarşь toru məs'ələse turnda da qərar qabul itmədek. Ləkin bez jaqьn kiləcəktə bu məs'ələne qarajacaqbьz. Min ələ xəzer, Hindstanda passif qarşь toru kampaniəsen unşlь rəyeştə alьp cğu məmkinme ikennegen əjtə almьjm. Jaqьn kənnərdə sullar kongeris çiarğa ujlьjlar. Ləkin ul kongeris, millətcelərnen programьna uğajszlamajacaq. Əğər də sullar yz eşlərən tormşqa aşьrrğa ujlasalar, min anьğ bznen eşkə uğajszlauьnnan qurğam“.

LONDON, 7 (Tass). Hindstan eşlərə ministerə jardəmeese lord Rəssilnen zajavliniəsə Hindstandağь urtaca jul totucь səjasətcelər arasnda bombь şartlau təsle zur joğnьt jasadь. Rəssil:

„Hindstan ələ ozaq vaqtlar dominion (aftonomiələ koloniə) xoğuğь ala almajacaq“ dip əjtkən ide.

LONDON, 7 (Tass). Angeliə kommunislar partiəse orgьnь „Dəjli Uərkir“, Mirut şəhərndə sut qərarь cğarьlunьğ kickterelye uğajь blən jazğan məqaləsndə, Hindstanda 33 rivolytsionirnь juğarь sutqa birynen aldan uğ cişelep qujlğan ikennegen əjtə.

Bu sut, Hindstanda eşcelərnen rivolytsion xərəkətlərən çimery planьnьğ ber eləşe bularaq xəzrlənde həm uzdьrldь. Angeliə eşcelər massьsь Mirut totqnnarьn jaqlau həm koloniələrne izyce Makdonal'd xəkymətən təşery julnda brləşrgə tieşlər.

Sotsializm jarьşьna qatnaşmağan bergnə auьlda qalmasьn

Jazğь auьl xuçalьğь kampaniəse bzgə bu kəngə caqlь yzenə tine bulmağan qajət tə zur burclar jəkli. Tatarstan basularnda cəcy məjdanь 13,3 prosintqa kinəjtelrgə, igen unьşь 9 prosintqa kytərelrgə, orlьq 100 prosintь blən tazartьlrğa, agraminimum tulьsь blən ytəlrgə həm jazğь cəcy unğajь blən Tatarstannьğ 35 prosintь kyməkləşrgə tieş.

Bu alda toroğan burclarnь ytəy massьnьğ yz insiativasьna tajana. Qajsь auьl alda toroğan burclarnь nqlap təşener, qajsь auьl sovitь bu məs'ələ tirəsenə massьnьğ fikeren tuplьj alьr, qajsь oğşma eşləp cğaru məs'ələsen konkrit rəyeştə qujьp, jarlь həm urta xəlle krəstiən kypcelegenen bu eşne yzenen başlap jəryenə ireşə alьrşul auьl, şul volьs jazğь cəcy kampaniəsen unşlь itep yti alьr.

Şunьn əcen də massьnьğ yz insiativasь blən kytərlgən aktiflьğьn, auьl xuçalьğь tarmaqnda eşləp cğarunь kinəjty, auьl xuçalьğьn sotsializm nigezndə janа baştan qoru məs'ələse tirəsenə boğьp çibəry həm julbaşcьlьq ity, çir orgnnarьnьğ, partiə oğşmalarьnьğ yzək burclarnnan bulьp sanala. Xalbuki urnnan kilgən xəbərlər auьllarda massь insiativasь blən çitəkcelek itynen bik nacar toğanьn raslьjlar. Əle şuşь kəngə caqlь volьs həm rajonnar arasnda sotsializm jarьşь iğlan itkən urnnarnь bez bik sirək ocьratabьz. Kyp urnda sotsializm jarьşь yzenə kin urьn alğanь juq. Rajonnar arasnda iğlan itlgən jarьş ta arasnda, auьlnьğ yz ecndə, kolxozlarda sotsializm jarьşь ojştьru məs'ələse blən qzqsьnucь juq. Bygnnən başlap bu eşne quzoğatьp çibərrgə, sotsializm jarьşьna çannь təs birrgə kirək.

Tatarstan Yzək Başqarmasьnьğ kyptən tygel gnə bulьp ytkən plinumь bu məs'ələgə ajruca əhəmmjət birep tikşrde həm jazğь auьl xuçalьğь kampaniəsen unşlь ytkərgən rajon, volьs, kolxoz həm auьllarğa xəkymət ismnnən qimmətle primiələr birrgə quştь. Kyməkləştery eşndə san həm sьjfat jaqnnan brncelkne alğan kantonğa plannan təş 50traktorlьq traktor kalonnasь bireləcək. Jazğь auьl xuçalьğь kampaniəse həm kyməkləşy eşləren başqalardan da jaxşьraq həm nətiçələ itep ytəğən əcen, kanton, VIK jaki RIKlərdən brse aftomobil alacaq, şul uğ in jaxşь ytəğən volьs, jaki rajon tirritoriəsenə totaştan tilifon cltəre uzdьrьlacaq. Kolxozdağь milkne başqalarğa yrnək bulrlьq itep çəmaoğətləştrğən həm jazğь auьl xuçalьğь kampaniəsen jaxşь uzdrğan əcen, Tatarstan xəkymətə ber zur kolxoznь kycmə tipografiə blən byləklərgə, in jaxşь 5 auьl sovitьna həm alardağь auьl xuçalьğь siksiələrenə hər qajsьna brər juğarь tiptağь kycmə kino aparatь birrgə buldь.

Barlьq kəc, barlьq insiativь jazğь cəcy kampaniəsenə jynəlsen. Hər ber xzmət iəse krəstiənnen fikre, aktiflьğь auьlnь sotsializm nigezndə janа baştan qoru məs'ələsenə tkəlsen. Sotsializm jarьşьnaqatnaşmğan ber gnə auьlda qalmasьn.

Oğ. NƏBI.

Terle xəbərlər

◆ MƏSKƏY, 7 (Rosta). Sbrnen təp mal asraucьlьq rajonnarьn şuşь jlnьn kəzenə 100 prosintь blən kyməkləşterep bterrgə camalana.

◆ MAXAC - QALA, 7 (Rosta). Tau xalğь krəstiənnərenen qərarь bujnca Bakumin rajonnda 10 məcet jabьlьp, bolarnьn jortlarnda nadannqnь btery punktlarь, məktəplər həm kopiratil kibtlərə aldь.

◆ PITROPAVLOF, 7 (Rosta). Nimslər arasnda Girmaniə həm Amirikağa kycep kity turnda barğan kulaklar qotrьğьna çəyap urnnda, əc posjolkьnьğ nimslərə yz ara brləşep kolxoz təzrgə qərar birdelər.

Latьjn Amirikasьnьğ ikonomikasь

Kənjaq həm Urta Amirika xuçalьğnda krizis kecəjde.

NIO - JORK, 7 (Tass). „Kommers Riports“ zurnalnda Latьjn Amirikasьnьn(Urta həm Kənjaq Amirika) ikonomikasь turnda məqalə basьlьp cqtь. Bu məqalə, Quşma Amirika Səydə Ministrlege ikspirtьÇorç Ədir tarafnnan jazlğan. Bu kşe Braziliədə, Kolumbiədə həm Kənjaq Amirikanьn bytənməməkətlərndə çiddi cualşlar cğacaqьn jaza. Ədir bu cualşlar cğuğa, kofi, şikər həm bytən iksport tovarlarьna bəjə təşyne səbəp itep kyrsətə. Şuşь bəjələr təşy arqasnda, sunğь vaqtta Braziliədə, bigərək tə anьn kənjaqnda bankьrotlqlar kybəjgən həm xələr çiddiləşkən. Kolumbiədə xəzrge kəndə 50.000 eşsez bar. Kofi, şikər bəjələre təşy, Urta Amirika dəylətlərenen ikonomikasьna nьq joğnьt jasaj. Əkvadorda igen unmau arqasnda baş kytərylər həm auьl xuçalьğь rajonnarnda banditizm kəcəjde. Kofi həm şikər bəjələre təşy Kuba, Gajti həm San Domingoğa da çəjlde; monda eşszlek kəcəjde. Bolivliədə də iqtisadi xəllər şəp tygel. Argintinadan jlьna 122milion somasnda altьn coğarloğan. Bu anda citkə tovar cğarunьn bik nьq kimyen kyrsətə. Uragvajda qəmumən xuçalqla krizis bara.

Xəjvannarnь sujuğa cik qujьlrğa tieş

Xəjvannarnь usallьq blən sujucьlar çəyapğa tartьlacaqlar.

MƏSKƏY, 7 (Rosta). Auьldağь kulak həm juğarь qatlau ilimintlarьnьğ xəjvannarьn usallьq blən sujularьn tuqtatu ecen, R.S·F.S.R. Sovnarkomь Çir Eşlərə həm Justitsiə Xalьq Komisariatlarьna, xəjvannarnь usallьq blən sujğan əcen çinajət tərtibə blən çəyapğa tartu turnda zakon proiktь eşlərgə təqdim itte. Bu zakon proiktь aşьğьc rəyeştə R.S.F.S.R. Xəkymətenen raslauьna krtelrgə tieş.

Xəjvannar kətye kimygə cik qujlsьn.

SAMAR, 7 (Rosta). Ytkən jlnь aşlьq uğmau, krajda xəjvan asraucьlьq eşenə zur zarar kitrde. Xəjvannarnь həm bigrək tə jəş xəjvannarnь bik kəcle rəyeştə suju bara. Xəjvan asraucьlьq Sojuzь (Zivotnovod sojuz) birgən məqlymatlarğa qarağanda bilь krajda 820·000 baş jəş xəjvan sujlğan. 1913 nce jlğa caqştrğanda duğğzlar barь 56 prosint, atlar 72 prosint qna qalğannar. Kraj partiə komititь qərarь bujnca mygzle ərə xəjvannar kətye 1931nce jlnьğ jazьna ajaqqa bastьrьlrğa tieş. Xəjvan azьğьn arttьru əcen bilь pcən ylənnərə cəcy 56 prosint arttьrьlacaq. 5 nce qinvarğa krajda xəjvan asraucьlьq ajlьğь başlanacaq.

Xəjvan asraucьlьq sojuzь ber cara da kyrmi·

STAVROPOL', 7 (Rosta). Xəjvannarnь suju kəcəjep kitygə də qaramastan xəjvan asraucьlьq sojuzь (Zivotnovodsojuz) ələ haman da xəjvannarğa kontьraktatsiə jasau eşen başlap çibərməğən. Qajsь ber rajonnar kontьraktatsiəgə bətnnəj krşməğənnər. Ujlanğan kantьraktatsiə (35.900 baş) barь tik 0,5 % qna ytəlğən. Ber aj ecndə kraj plannь ber nicə tapğьr alştrdь.

Suğğь səğəttə

◆ BIRLIN, 7 (Tass). Şuşь arada faşislar blən bəreleş vaqtnda kommunis Nəjman yterlğən həm eşce Kobiş Məjer jaralanğan ide. Məjer şuğa qaramastan qulğa alьnьp xəzrge vaqtta tərmə bolnisnda jata. 3 - qinvarda vlaslarnьğ xərəkətenə qarşь brnce dimonstratsiələr jasaldь. Bygen, faşislar tarafnnan yterlğən Nəjmannь kymy uğajь blən protis dimontratsiəse jasaldь. Politsiə, dimonstratsiədə qatnaşucь, tьjlğan Qzьl Frontoviklər Sojuzь formьsь kigən sojuz cliunəren, şulaj uğ „Doloj yterycelərne!“ digən plakatnь qulğa alrğa mataştь. Ləkin eşcelər qarşьlьq kyrsətelər. Politsiəjskilər ata başladьlar. Bik kyp kşe jaralandь, ber eşce yterlde. Birlinnen eşce kvartallarnda ciktən tьş acu xərəkətə xəkem sərə.

TOKIO, 8 (Tass). 6 nсь qinvarda Xarbinnan alnğan xəbərlərgə qarağanda, Qtaj - Kənsьğьş timer julnda tuьdan turь qədəttəgecə xərəkətne julğa salu əcen, timer julnьğ aparatь qzu eş alьp bara. Kənvatьş liniəgə ajruca iğtibar itelə. Anda 276 nсь kilomitrdağь kyper təzətlgən. Xərəkət çajğa salnğan həm raspisanie iğlan itlgən. Timer julda xərəkətne julğa saluğa Qtaj qəskərlərenen ozaq kycerelye qomacau jasьj. Kənvatьş liniəgə timer julnь təzəty əcen zur qna partiə eşcelər çibərlde. Qtaj-Kənsьğьş Timer Julь blən Ussuri timer julь arasnda tiligraf eşli başladь.

◆ TOKIO, 8 (Tass). 6 nсь qinvarda Xarbinnan alnğan xəbərlərgə qarağanda Modigujnьğ qatnaşь blən Qtaj-Kənsьğьş Timer Julь p avliniəsenen brnce utьrьşь buldь. Bu utьrьş təbriklər almaşuğa bağşlandь.

◆ TOKIO, 8 (Tass). Xarbinnan alnğan xəbərlərgə qarağanda, Vladivostokka bilgelənğən qtaj ilcesə Sə Vladivostokka coğьp kitkən.

Sovitlar sojuzında

Jraq Kənsьğьş armiəsenə byləklər.

TULA, 7 (Rosta). Ajrьm Jraq Kənsьğьş armiəsenə byləklər çibəry ecen 36 men sum camasь aqca çibldь. Monьn 10 men sumьna auьru həm jaralanğan qzьl armieslər ecen kurort urnnarь satьp alьna.

Ximiləştery brigadьlarь.

MƏSKƏY, 7 (Tass). Ximiləştery dəylət komititьnьğ mətbuğat həm ondəy siksiəse totaştan kyməkləşyce rajonnarğa, mamьğ, çiten, cəgnder ystery rajonnarьna, şulaj uğ totaştan izvisləşterelə torğan rajonnarğa çibəry ecen hər brsndə 3 r kşe itep biş yzək brigadь təzyne kirəkle taptь. Totaştan kyməkləşə torğan rajonnarğa çibəry ecen şuşndəj uğ brigadьlar təzy turnda urnnardağь ximiləştery komititlarьna təqdim jasarğa qərar birldc. Drigadьlarnьğ eşləy srogь - 1 aj bulacaq.

Jaña tgy fabrigь.

NIZNI - NOVGOROT, 7 (Rosta). Nizni - Novgorotta jaña tgy fabrigь salndь. Fabriknь salu 600 men sumğa təşte. Jaña fabrikta 1.500 eşce eşləjəcək.

Orlьq tazartunь maşinalar blən tə'min ity julnda.

MƏSKƏY, 7 (Tass). SSSR çir eşlərə xalьq komisarь iptəş Jakovlof SSSR Xalьq Xuçalьğь Sovitьna, SSSR Eşcekrəstiən Inspiksiəsenə, RSFSR Çir Eşlərə Xalьq Komisariatьna, şulaj uğ „Silmaş“ həm Bəten Rusiə Mital Sindikatьna məraçəğət itep, monar qədər cğarlğan həm mondan sunğ cğarьlacaq orlьq tazartu maşinalarьn çitərlek qədər iləklər blən tə'min ity turnda nьq caralar kyryne ytnde. Monьn ecen zavotlarnь ilək timer cвьğь blən tə'min ityne kəcəjtrgə kirək bulacaq.

Donbas eşcelərə kymer cğaru planьn ytəjəcəklər·

MƏSKƏY, 7 (Tass). Donbasnьğ Artim, Lugan həm Stalin okruglarь tau eşcelərnnən Məskəygə kilgən diligatsiə (diligatsiənen başnda bəten Ukrajna tau eşcelərə komitite prsidətele iptəş Smirnof tora). Tau Eşcelərə Yzək Komitite plinumnda eşləp cğaru programьnьğ ytəlep btməyə məs'ələse bujnca syz alьp, kiləcəktə Donbas tau eşcelərenen kymer cğaru planьn ytəy ecen bəten kəcləren qujacaqlarьna bşandrdьlar.

RSFSR da toraq təzeleşe·

MƏSKƏY, 7 (Rosta). 1929-30 nсь jlğa toraq təzeleşe bujnca eş kyləme 616,5 milion sumnьğ (bltrğьğa qarağanda 49,3 prosint artьğьraq) itep bilgelənde. Toraq təzeleşenə in zur sumanь (bilgelənğən təzeleş kyləmenen 45 prosintьn) promьşlnnos birə. Urnardağь başqarma komilitlər bəten sumanьğ 25, kopiratsiə-20, transport-8 həm toraq salucь qalğan oğşmalar 2 prosintьn birələr. Eşcelər ecen qomumi təzy programьnьğ 84 prosintь kyləmndə toraq təzeləcək. 1930 nсь jlda eşcelər ecen 6.800 kvadrat mitьr zurlğta jaña toru urnnarь artacaq. Jьl axrьna RSFSR də ber kşegə tiə torğan toraq normьsь urtaca alğanda xəzrge 5,66 kvadrat mitrdan 5,71 kvadrat mitrğa kytərələcək.

Qoralszlanu komidiəse aldnnan

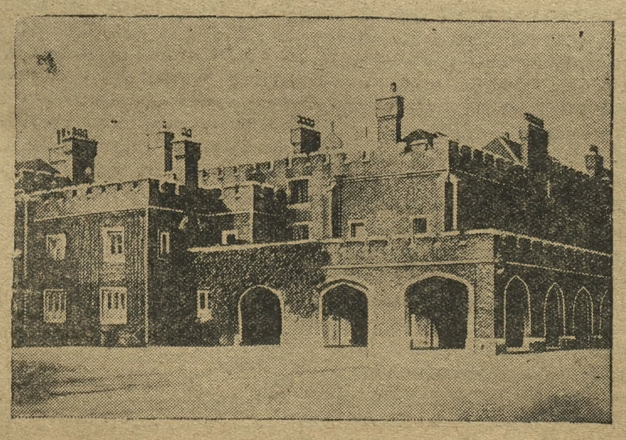

21 nce qinvarda Londonda dingzdə qorallanunь cikləy məs'ələse bujnca 5 dəylətnen konfirinsiəse bulacaq. Rəsmdə: London konfirinsiəse jasalacaq Sən Çims sarajь.

VARŞAU, 7 (Tass). Lodzьda inde ike atnadan birle dzut promьşlnnosь eşcelərenen bik zur zabastofkьsь dəyam itə. Zabastofkь başlanğan caqta anar 1500 eşce qatnaşa ide. Xəzer bu promьşlnnosta eşləyce bytən eşcelər də zabastofkьğa quşldьlar həm zabastofkьcьlarnьn sanь 6000dən arttь. Zabastofkьnьğ başlanuьna, promьşlnniklərnen kymək dogovoğa qarşь kilep xzmət xaqьn kimetylərə səbəp buldь.

VARŞAU, 7 (Tass). Barislau nift raionnda nift promьjslasnda eşləyce eşcelərne qsqartu başlandь. Eşszlər arasnda quzoğalьğ kəcəjde. Lodzь tikstil promьjslnnosnda janadan da eşcelərgə qsqartu jasalroğa tora. Lodzьdağь in zur fabrikantlardan Şəjbler tağьn 300 eşcene urnnan coğara. Lodzьda ber nicə zur fabrik bətnnəj jabldь.

BIRLIN, 7 (Tass). kommunislar partiəse Brunninştorssedə ilikter kompaniəse eşcələrenen qəmumi çibьlьşьn çidь. Cənki zavottağь eşcelərgə qsqartu jasalroğa tora. Zafkomda kypcelek urьn totucь sotsial - faşislar bu qsqartuğa riza buldь. Eşcelər çibьlьşь eşcelərnen qsqartьlьuьna protis jəznnən zabastofkь iğlan itərgə qərar birde. Eşcelər, xzmət xaqьn kimtmice 7 səğətlek eş vaqtь krtelyen soradьlar. Girmaniə kommunislar partiəse orgьnь „Rote Fanə“ gəzite: „Ilikter kompaniəse eşcelərnen zabastofkьsь, Girmaniədəge bəten eşcelərgə signal buьp təşərgə tieş“ dip jaza.

Jazğь cəcygə xəzrlek

Proizvodstva jəcəikələrenen əlkə kinəşməsenə xəzrlek

Kiŋ massыnыŋ aktif qatnaşы blən

ytərgə tiəş. Kinəşməne pritpiətiələrdəge bəten eşebzgə smotroqa əyrlderrgə kirək

Bulşlыq itərgə caqыrabыz

Gəzitebznen 29 ncь jыl, 31 nce dikəbrdə cqqan sannda əzlksez eş atnasыna kycy səbəple fabrik-zavot pritpriətiələrndə partiə, komsomol, profsojuz, massovыj həm kul'turь eşlərenen qujlыşь, kirək sistimь jaqnnan bulsьn, kirək formь-mitod, ojьşu həm məndəriçə jaqnnan bulsьn tormşnьŋ xəzrge soraularьna tulьsnca çəyap birə almauь həm anьŋ ber qədər çimerelye turnda jazьlьp ytlgən ide.

4 nce qinvarda V. K. P. (в) Əlkə Komititnda, fivral ajь başlarnda bulacaq proizvodstьva jəcəjkelərenen əlkə kinəşməsenə xəzrlek kyry turnda çiьlьş ytkərlde. Çiьlşqa Qazandaqь zavot-fabrik jəcəjkelərenen sikritarlarь, komsomol aktiflarь həm gəzit ridaksiələre vəkillərə qatnaştьlar.

Xəzrlek turnda fiker alşqannan suŋ çiьlьş, əlkə kinəşmə, pritpriətiədə bəten eş sistimьbznь janaca qoru bilgese astnda ytərgə tieş, xəzrge sistimanь yzgərty həm anь əzlksez eş atnasьna qarata çajlap jana baştan qoru məs'ələləren əjrəny əcen ber nicə pritpriətiədə kinəşməgə qədər kiŋ tikşery ytkərrgə, eştə buləan bəten unşlь həm unşsьz təçribələr turnda gəzitələrdə kiŋ fiker alьp barrqa kirek digən qərarqa kilde.

Bygnge nomir gəzitebzdə proizvostьva jəcəjkelərenen əlkə kinəşməsenə xəzrlek jəznnən brnce bylek cqarabьz. Pritpriətiələrdə partiə, profsojuz, xuçalьq orgnnarnda, komsomol ojşmalarnda kul'tura tarmaqnda həm başqa tarmaqlarda eşləyce bəten partiəle həm partiəsez iptəşlərdən yz eşlərndəge unşlь həm unşsьz təçribələren kiləcəktə gəzitebzdə jaqtrtьp barularьn sorьjbьz.

Nərsə turьlarnda jazaroqa

Bu məs'ələ bujnca tybəndə kyrsətlgən turьlarda jazaroqa memkin:

Xuçalьq jlьnьŋ brnce kvartьl jomoqaqlarь həm andaqь unşlqlar həm kimcelklər, jaloqьz çəyaplьlьq nicek ytkərelə? tatar eşcələren proizvodstьvaqa tartu həm alarnьŋ kvalifikatsiələren kytərydə unşlar həm çitşszlklər, blgclər həm alar arasnda eşləy, əc pocmaq (partiə, profsojuz həm xuçalьq orgnnarь) nicek eşli? kommunislarnьŋ proizvodstьvada rollərə nicek kytərrgə? kommunis kəclərne sixlaroqa həm ajrьm eşlərgə nicek bylərgə? proizvodstvada partiə, profsojuz eşlərə nicek ratsionallaştьrrqa? partiəsez aktif eşcelər arasnda eşne nicek julqa salrqa? eşcelərnen partiəgə krylərə nicek kəcəjtrgə? partiə həm profsojuz eşlərə əzlksez eş atnasьna nicek çajlaroqa? six jəcəjkelərenen təzeişlərə xəzrgecə jarьmь həm nindi yzgərşlər krtrgə kirək? partiənen pritpriətiə tormьşь blən julbaşcьlьq ityen kəcəjty nicek bulrqa tieş? partiə. profsojuz həm kul'tura eşlərə sminalaroqa nicek çajlaroqa kirək? smina biurolarь təzygə nicek qarьjsьz? jaldaqь eşcelər arasnda kul'tura eşlərə nicek julqa salrqa kirək? Tatar eşcelərə arasnda eşne kəcəjtydə nindi caralar kyrrgə kirək? h. b. h. b.

RIDAKSIƏ.

Iskecə qalabzmь, jaŋacaqa kycəbzme?

Suŋqь vaqtlarda partiə mətbuqatında, partiə ojşmalarьnьŋ təzeleş jaŋa sistimqa- funksional dip atalqan sistimqa kycery məs'ələsə quzqaldь.

Bznen partiə ojşmalarьnьŋ xəzrge təzelşlərə, komision sistim dip atala, ul Yzək Komitittan alьp tybənge jəcəjkelərgə xətle diərlek ber təsle qorlqan. Əjtik hər komititta: ojştьru bylege, agitprop bylege, auьlda eşləy bylege, xatьn-qzlar arasnda eşləy bylege, ə jəcəjkelərdə bulsa bylklər tygel, şundьj uq komisiələr bar. Mnə bu bylek həm komisiələr hər brse partiə tormьşnda nindi eşlər bulsa, həmməse də şul eşlərnen yzlərenə tigən əleşen, jəqni yzlərenə qaraqan tarmaqlarьn eclərenə alrqa trьşalar. Bolardan başqa bəten komititlar da şuşь bylklər jaki komisiələr sistimь blən eşlilər, ajrьm tarmaqcqlarnь alьp baru əcen bylklərdən tьş taqьn əstəmə komisiələr də təzgəlilər. Mnə bu turьda fiker quzqatqan iptəşlər komision sistimь jaŋa sistimqa-funksional dip atalqan sistimqa kycery məs'ələsə quzqaldь.

Bznen partiə ojşmalarьnьŋ xəzrge təzelşlərə, komision sistim dip atala, ul Yzək Komitittan alьp tybənge jəcəjkelərgə xətle diərlek ber təsle qorlqan. Əjtik hər komititta: ojştьru bylege, agitprop bylege, auьlda eşləy bylege, xatьn-qzlar arasnda eşləy bylege, ə jəcəjkelərdə bulsa bylklər tygel, şundьj uq komisiələr bar. Mnə bu bylek həm komisiələr hər brse partiə tormьşnda nindi eşlər bulsa, həmməse də şul eşlərnen yzlərenə tigən əleşen, jəqni yzlərenə qaraqan tarmaqlarьn eclərenə alrqa trьşalar. Bolardan başqa bəten komititlar da şuşь bylklər jaki komisiələr sistimь blən eşlilər, ajrьm tarmaqcqlarnь alьp baru əcen bylklərdən tьş taqьn əstəmə komisiələr də təzgəlilər. Mnə bu turьda fiker quzqatqan iptəşlər komision sistimь blən eşleşy sistimь krrgə tieş bula.

Hər ber jəcəjkedə bilgelənən iptəşlər ber tərle yk eş alьp barrqa tieşlərme?

Jaŋa sistimnьŋ bəten əhəmmiətə də şunda, anьŋ bujnca hər ber jəcəjke yzndə nindi tarmaqlarnь əhəmmiətle sanasa, şul tarmaqta eşləy əcen gnə kşe bilgeli. Əjtik, Linin fabrignda sotsializm jarьşь, eşcelərnen təqdimnəren eşkə aşьru, toraq məs'ələlərə, tatar xatnnarь arasnda eşləy həm jaŋa eşcelər arasnda eşləy təp eşlərdən sanala ikən, Svitoc fabrignda təp eşlər rətenə uqi—jaza blməycelkne btery həm aŋlem eşlərə, ratsionallaşu həm başqa şundьjlar krrgə məmkin. Ə inde Sovit jəcəjkelərndə bulsa, təp eşlərdən aparatnь ratsionallaştьru, yz ara tənqitne çəjy həm partiə məqarifь eşlərə sanalrqa məmkin. Şunьŋ əstenə hər ber jəcəjkedə də ajrьm çəyaplь kşe bilgelərlek tarmaqlarnьŋ sannarь ber yk isəptə buluь lazim tygel. Ber jəcəjkedə ajrьm kşe bilgelərlek tarmaqlar 15-20 gə çitsələr, iknce jəcəjkelərdə 10 xətta biş blən ciklənye məmkin. Anaan qala ber tarmaq məqlym vaqt ecndə əhəmmiətle sanalьp ta, məqlym vaqt ytkəc ul tarmaqta eşləyce iptəşne tormşta jaŋa qalqьp cqqan tarmaqqa bilgelərgə məmkin. Mnə qsqaca qna əjtkəndə funksiə sistimьnьŋ məqnəse şunnan qibarət.

Qiьnnaştrmьj, ə uŋajlaştьrá.

Qaj ber iptəşlər bu sistimnь tormşqa aşьrndə ə-zur qiьnnьq iten aktif citsməycelkne kyrsətrgə trьşalar. Ləkin aktif məs'ələsə ber qədər qiьnnьq tudrsa da, ul funksiə sistimьn tormşqa krtməy əcen dəlil bula aludan jraq tora. Cənki bzdə aktif juq tygel. Alar kyp. Əlegə qədər bez bar qədər aktiftan brkety julь blən fajdalana idek. Ləkin ul brkety sistimnnan kətlgən nətiçəne alьp bulmьj ide. Jaŋa sistim bujnca ul brketylər btərgə tieş bula. Iknedən, funksiə sistimь tybənnən aktif ysterygə yze də zur həm təp mitod bulacaq. Cənki brər tarmaqqa bilgeləngən iptəş əstnən hər vaqt julbaşcьlьq qlьp, anь eşkə əjrətep torrqa turь kiləcək. Mnə bu xəl başta aktif sajlau məs'ələsndə ber qədər qiьnnьq tudrsa da,aktif ysteryeşenə zur çiŋllek krtəcək. Auьrlьq monda ənə şul bilgeləngən iptəşlər blən julbaşcьlьq məs'ələsenə kilep trələ. Şik juq ki, bu sistimь julqa salqanda jəcəjke sikritarь həm biurosь turьdandə igen qorallarьn, eş atlarьn, cəcy orlqlarьn brləştery eşən btərep bara torqan Kyzkəjdən sunь, ele jaŋa qna kolxozləşьp jata torqan, ele kolxozlaşu protsisь barqan brər volsnь barьp qararqa kirək idə. Kantondaqь iptəşlər Pocь volьsьn qarap cqarqa kiŋəş birdelər.

— Milli jaqtan da cuar volьs, jaŋa qna kolxozlaşьp jata, barьp qajt, didelər.

Pocь volьsь ytkən jazqa 0,6prosint kolxozlaşqan bulqan. Aŋa 10 prosint kolxozlaşrqa plan birgənnər. Brər aj camasь vaqьt ecndə ul kətməgəndə 16 prosint kolxozlaşьp taşlaqan. Şunnan suŋ kanton çir bylege plannь 25 prosintqa çitkerrgə məçbyr bulqan. Vulbaşqarma prsidətele iptəş Xamatullin miŋa, xəzrge kəndə kolxozlaşu 50 prosintlar camasь, digən ide. Ləkin min Pocь volьsьnьŋ 12 auьlьn əjlənep jərep qajtqanda inde Xamatullin iptəş 75 prosintlar camasь digən xisapnь birrgə məçbyr buldь. Ləkin aŋa bu sannьŋ xəqiqi xəlgə qaraqanda azьraq bulqanьn səjlədem. Cənki miŋa marşrut təzegəndə „busь kolxozlaşmaqan“ dip çibərgən auьllarnьŋ kybesə min barьp çitkəndə kolxozlaşьp əlgrgən ide inde. Qaj brlərndə rəsmi rəyeştə kolxozqa cqu çiьlşlarndа miŋada qatnaşrqa turь kilde.

Mnə şuşь nərsə yze gnə də kolxozlaşu eşenen nindi timp blən barqanьn kyrsətrgə çitərlek. Bu timp stixiə timpь — taşqьn timp. Kəcləy eşen, kəcləp eşlegən eşne mondьj timp blən alьp barьp bulmьj. Tik tabiqi eş knə mondьj timp blən bara ala.

Pocьnьŋ yzndə kolxozqa kycy turnda tauьşqa quju çiьlьşь. Moŋa xətle xatnturь eştən ber qədər buşaqan şikllə tojlsa da, çitəkcelek eşndə alarnьŋ rollərə zuraja. Hər ber tarmaq blən də çitəkcelkne tigez həm dəres alьp baru, ajrьm tarmaqlarqa aktiflarnь sajlьj bly, alarqa kəndəlek eştə jynəleş birep toru həm alarnьŋ çəyaplьlqlarьn tə'min ity nətiçəsndə gnə bu jaŋa sistim yzen tormşta jaraqlь itep kyrsətə alacaq. Şunьŋ əcen də jəcəjke sikritarlьqьna həm jəcəjke biurolarьna cnnan da çitəkcelek qla alrlьq iptəşlərne sajlau, pritpriətiədə bəten tarmaqlarnьŋ aqsamьj alqa barularnda təp şartlarnьŋ brse bulacaq.

Bu turьda taqьn da kyberək səjlənrgə məmkin bulьr ide. Ləkin bu jazma məs'ələne quzqatьp çibəry tləge blən gnə jazlqanqa kyrə şuşьnьŋ blən ciklənep torabьz. Bəten qzqsnqan iptəşlərneŋ bu turьda yzlərenen fikrlərə „Qzьl Tatarstan“ arqьlь əjtylərə kətəbez.

S. F.

V. K. P. Əlkə Komititnьnьŋ Agit - Prop bylege.

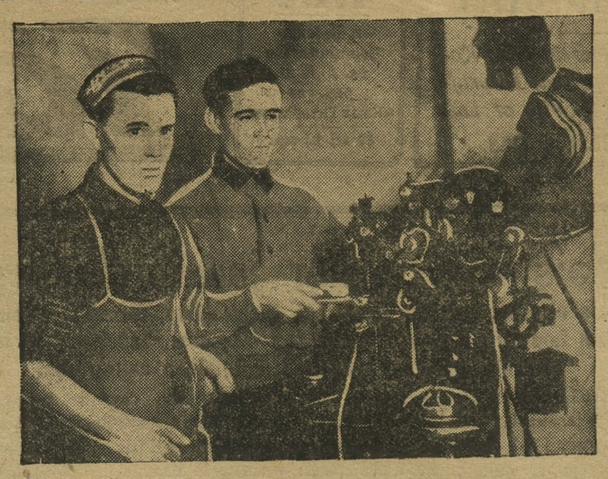

„Vulkan“ fabrignda partiəgə jaŋa krgən eşce-kustarlar.

Bznen tərçəməcebez jaza

Şanxajdaoqь fransuz saldatlarь

yzlərenen impirialislar qulnda qeral bulularьn annьjlar

Fransiə Hindstannnan jallanьp həm prizьf bujnca Fransiə xəkymətə tarafnnan Şanxajqa çibərlgən 103 həm 104 nce batalion fransuz qəskərlərə „Jumanitə“ gəzitenə tybəndəge xatnь jazalar:

„Bznen ike batalionьbznь təşkil itkən 2 men kşe aqcaqa jallanьp həm prizьf bujnca xzmət ityce hindu - qtajlьlardan (Fransiə Hindstanь) qibarət. Ike jldan birlə bez Fransiə konsissiəsen həm Intrnatsional konsissiəne saqlau xzmətndə, Fransiənen grazdannər politsiəse həm Angliə soldatlarь blən brgə eşlibez. Juldaşьbьz bulqan suqьş kirək-jaraqlarь-tup, tank, pulimiut, granat, bumbь həm başqalar.

Vaqiqələr kyzebzne actьlar. Fransiə impirialislarьnьŋ bzgə nindi rol' ujnatqanьn aŋnadьq. Bez əjtə alabьz ki, Şanxajda Qtaj rivolytsiəsenen tərle kyrenşlərenen dəyamь vaqtında, Fransiə həm başqa impirialislar ərmiəse hər vaqt Qtaj kontr-rivolytsiəsen jaqlap həm aŋa jardəm itep kilde. Fransiə həm Angliə əfisərlərə blən qtaj ginirallarь brləşməsenen burьcь-kontr-rivolytsiə eşlərə tərtip blən alьp baru ide.

Bez Şanxajnьŋ citlər kvartalьn qna tygel bəlki, Qtaj kvartallarьnьŋ da stratigiə jaqnnan əhəmmiətle bulqan punktlarьnьŋbarьndayzqulьbzqaaldьq. Kycə həm kycmi torqan blakhauzlar, uram cattarьna urnaştьrlqan mitraliuzlar cənckele timer cbьq həm başqalardan jasalqan barrikadьlar, kyzətce həm potrollər, Şanxajnь saqlau əcen jasalqan manivrlar, həm başqalar barь da, təndə Qtəj prolitariatьna joqntь jasap, rivolytsiə xərəkətən tuqtatu əcen kyrlgən caralar ide.

Qtaj prolitariatьnьŋ hər bər manifistatsiəsndə, brnce majda, hər zur miting vaqtnda, brnce augustaqь zur zanastoftkьda, citlər konsissiəsndə tərtip saqlau isme blən bez baştan-ajaq qorallandьrьlьp suqьş xəlndə bula idek. Ləkin 1927 nce jьl, Rusiə patşasь tuqan kənne urьs aq gvardiəsləreneŋ manifistatsiəse kənndə bez xzmət tən buşatldьq.Bzdən başqa, tərle „tərtiple“ qəskərlər Sovit konsilьqьn talauqa jul qujdьlar. Xəlbuki Sovit konsilьqь tərtip saqlana torqan citlər konsissiəndə ide.

Cankajşinen əmere bujnca kommunislarnь aulau vaqtnda bez, Şanxajnьŋ bəten suqьş punktlarь başlьqь polkovnik „Malə“ tarafnnan, Fransiə konsissiəsndə bulqan bəten Qtaj kommunislarьn totьp, alarnьŋ eşlərə qarau əcen təzlgən məxsus biuroqa tapşьrrqa əmer aldьq. Biuro tapşьrьlularь blən yk hic ber sorausьz-nisez alarnьŋ başlarьn bterə ide.

Bez Şanxajda elek, frər (katolik missionirlar çəmqiətə) məktəplərenen brenə urnaştьrldьq. Monda bankьlar blən brgə frərlər bəten səydə həm industriəgə joqntь jasьjlar, industriə administrasiəsndə həm başqa ojşmalarda zur urьn totalar. Bez xəzer laik məktəptə (Fransiənen xalьq məktəbə). Əzlksez xzmətə buluqa qaramastan (posta toru, 4 səqət praktikь, irtə 4 səqət, kic 2 səqət potrollək... qəmumi kazarma eşlərə qarau, trivogь, bolarqa əstəmə poxot həm manivirlar) tora torqan urnьbьz nacar, xəşərət blən kymldek, kiem-salьm nacar, eş kieme, biələj-pircatkь, ojьq, fajdalanrlьq kylmək juq. Bez bolarnь yz tiennərebzgə satьp alrqa məçbyrbez. Bəten jal aqcabьz şuŋa kitep btə.

Aşaqanьbьz dəge həm ygez ite qatьş islengən aşamnьq, ecəge, eckənebez su. Cəj hic vaqьt birlmi. Bez qart soldat həm başlqlarnьŋ „mərxəmətenə“ tapşьrlqanbьz.

Juq qna ber eş əcen 15 kən tərmə. Dissiplinarnьj urnnar cikləntьş nacar, çir astnda.

Jal səqətlərndə işək aldь sberygə qarşqan əcen 5 jьl tərmə, ber kapralqa lajьq bulmaqan syz əcen ike jьl jarьm tərmə. Sauьq saqlau eşlərə başnda majur „Fuş“ tora. Juqarьlarqa az qna xzmət kyrsətməgən əcen 8 kən tərmə, auьru bulsa da tərməgə tqьla həm irtəsen ipidimiədən ylə. Joqşlь auьrular kəcəjə, aŋa iltifat itkən kşe juq. Daualau əjbrlərə juq dərəçəsndə az.

Juqarьda səjlengən şartlar ecndə, ilebzdən həm Fransiə eşcelərə ojşmalarnnan jraqta, aŋsьz həm spitsial şpionnar blən colqanqan xəldə, bez bu kəngə qədər, jəşəy şartlarьbznь jaxşrtu həm Fransiəgə qajtuьbznь buldьru əcen brdən ber jul bulqan kolliktif ber quzqalьş ojştьra almadьq. Fransiə eşcelərnnən cittə qalqan bulsaq ta, bez bu eştə yzebzne impirializm tarafnnan aldanqan bəxtszlər dip sanьjbьz həm nar, jəşlər, batraklar, jarlьlarnьŋ hər qajsьna ajrьm çiьlşlarь bulqan.Xəzer auьlnьŋ rajonь (zur auьllarda çiьlşlar rajonnarqa bylep uzdьrьlalar) bəten qatlaularь blən çjьlqan.

Iŋ elek Volkom sikritarь kolxozlaşu turnda səjləde. Annan suŋ bik matur krəstiən tle blən, krəstiən aŋnarlьq populər itep VIK prsidətele səjləde.

— Iptəşlər yzegez ujlaqьz, qul kytərgəndə ber bregezgə gnə iərep kytərməgez.

— Szne brəy də kəcləmi iptəşlər, kolxozqa kycərgə tləgənnəregez gnə kytəregez.

— Qul kytərgənce nьq ujlaqьz, soŋnnan kire ujlap jərrlek bulmasьn.

— Ujlap qul kytəregez, tik tləgənnəregez gnə kytəregez iptəşlər.

— Tytəjlər, sez irlərgə qarap qna kytərməgez, yzegez ujlap, kolxozqa cqarqa tləsəgez gnə qul kytəregez.

Əjlənderep, əjlənderep şunь bik ozaq uqьqannan suŋ Xamatullin iptəş syzen btrde.Monnan ber-ike jьl elek bulsa, bu cibişta Xamatullin syzlərnnən suŋ kolxoznьŋ kirək bulьp bulmauь turnda bik ozaq talaşrlar ide də:

— Kirəkmi — digən qərar cqarьp taralrlar ide.

29ncь jьl azaqnda xəllər başqa.Xamatullinnьŋ şul qədər saqlqqa caqьrьp jasaqan doklatnnan suŋ kolxoz kirək bulьp-bulmauь turnda səjləyce, əllə ni kyp bulmadь. Tik bəten auьl ber kolxoz bulrqamь, əllə mnə şulaj rajon, rajon blən ber nicə kolxoz ojştьrrqamь, digən praktik məs'ələ turnda aŋnaşu ozaq suzldь.

Tauьşqa qujar aldnnan Xamatullin taqьn ber qat məxsus syz alьp, kəcləy juqlьq, hər kem ujlap qul kytərrgə tieşlelek, xatьn qzlar irlər kytərdə dip knə kytərməskə kirəklek turnda liksiə uqьp cqlь.

Tauьşqa qujldь:

—Kem də kem kolxozqa kycəm di, qul kytərə, kycmim diycelər utьrьp qalalar.

Məktəp jortь kirasin lampasь jaqtьsnda qullar quaqlьqь bulьp kyrnde.

—Kolxozqa kycmim diycelər qul kytərsen.

—Kem də kem kolxozqa krmim di, şul qul kytərsen.

—Əlegə kolxozqa krmi qalьp torьp qarjьm digənnər qul kytərsnnər.

Əc-dyrt qabatlauqa qaramastan kytərlgən qullar kyrnməde.

Pocь volьsnda cirmeş həm krəşnnər bar. Ber auьlda urьs, cirmeş, krəşen brgə toralar. Kyp tərle millət çiьlqan bulu jaqnnan kolxozlaşu eşndəge jul blən tanьşu bigerək məhim ide.

Xəjer mondaqь cirmşlər, cirmşcə blən tatarcanь ber dərəçədə blələr. Bu tirədəgə cirmeş auьllarnda uramda cana tartьp jərgən 5 - 6 jəşlek bala da saf tatar tle blən səjli blə. Cirmeş auьllarnda jaŋalifcə uqucьlar da kyp.

Ləkin bu xəl gnə, cirmeş auьllarnda qomumən eşlər nacar qujlmauqa, bigerək tə kolxozlaşu eşenen jomşaqьraq bulmauьna garantiə bula almьj. Şuŋa kyrə min məxsus ber nicə cirmeş auьlьna krrgə buldьm.

Qaltaq-167 xuçalqlь urtaca zurlqta ber cirmeş auьlь. Kolxozlaşunь sintəbrdə başlaqannar. Başta auьlnьŋ aldnqь jarlьlarnnan həm urta xəllelərnnən 43 xuçalьq jazlqaŋ. Şular insiativasь blən ber-ber artlь 7-8 çiьlьş ytkərlgən.

Ləkin bolar bətnnəj tauьşqa qujmaqannar, tik soŋqь çiьlşta ber tabaq kəqəz blən qərəndəş totьp brəyne utrtqannar da:

—Kolxozqa krrgə tləgənnər barьp jazьlьqьz—digənnər.

163 xuçalьq jazlqan.

Barь 4 xuçalьq jazlmьj qalqan (bolarnьŋ ikese jarlь, brse urta xəlle, brse kustar).

—Nişlətəsez suŋ alarnь - didem.

—Hər qajsьn ajrьm - ajrьm əjlərenə barьp caqьrabьz, kolxozqa krynen fajdalьraq bulacaqьn təşnderrgə trьşabьz - didelər də, urta xəlle Isənbajef Asьl Gərəjgə auьl sovitь prsidətele nicə rət barьp ozaq əndəgənne, kustar Miŋne Bajef Minkə blən jarlь krəstiən Islamof Asmanqa kem kypmə mərtəbə barьp səjləşkənne sanap kittelər.

Kolxozlaşu eşe barqan Pocь volьsnda eşlər şulaj. Jə juqarьda səjləgəncə tauьşqa qujqannar həm qujalar, jə mnə şulaj tləgərnərə yzə jazьlu julь blən kolxoz ojştьralar.

Auьllarda kolxozlaşu eşlərə şulaj bara. Krəstiən yze stixiə julь blən barlьq kolxozlaşu plannarьn uzьp kitə, volьs əcen jazqь cəcy kampaniəsə plannarьn vata, maşinalar, traktorlar sorap jədətə. Əgər monnan 3—4 jьl elek auьl xuçalьqnda maşinalarnьŋ, agronomiə caralarьnьŋ kirəklege turnda agitatsiə, propaganda alьp barrqa kirək bulsa, xəzer anьŋ kirəge bətnnəj qalmaqan. Əgər də monnan ber—ike jьl elek agrominimum ytkəry qiьn ber eş bulsa, xəzer agro həm zoomaksimumnarnь auьl yze sorьj.

Kyp jəz jllar qaraŋqьlьq, nadannьq, səjasi həm ikonomik izelylər blən xəlszlənep, tuŋьp qalqan auьl - iarьn çimerep aqqan taşqьn jlqanь xətrlətə. Ul tuqtatrqa məmkin bulmaqan ber kəc blən şaşьp alqa omtьla.

S. B.

B O Z aqa

[Yz xəbərcezdən]

— Kəcləp kolxozlaştrqannar ikən.

— Kem Sovit vlasьna qarşь, şul qul kytərsen, dip tauьşqa qujqannar ikən;

— Xatьn-qzlar bar da qarşь. Irlər blən xatnnarnьŋ ajrьlularь massovьj kyreneş alьp bara ikən.

— Krəstiənnen nastroiuiəse bik nacar ikən. Kolxozqa qalmasьn dip bar da at satalar, di. Kyzkəj volьsnda eş atlarь btə jazqan imeş.

— Din cutь bik zəhər qzьp bara, di. Xalqta dinnelek kəcəjə ikən.

Minzələ kantonьnьŋ, Kyzkəj volьsь, totaş kolxozqa kyckəc, şuŋa oşaşlь xəbərlər taraldь. Xətta ul xəbərlər rəsmi orgnnarqa da barьp işetldebuqaj. RKI nen Kyzkəj volьsndaqь totaş kolxozlaşu eşen tikşerrgə barqan komisiəsenə, Kyzkəj volьs partiə ojşmasьn tazartrqa barqan komisiəgə bu xəbərlərne bigerək nьq işetrgə turь kilgən bulsa kirək.

Şuŋa kyrə Minzələ kantonьna barьp təşy blən Kyzkəjgə aşqtьm. Auьldan auьlqa jərep krəstiən massьsьnьŋ yzə blən səjləşep məs'ələ blən tanьşu in dəres kartinanь acacaq ide.

Kyzkəj volьsьnьŋ 10 nan artьq auьlьn ojlənep cqtьm. Tik kartinalar, faktlar ber—brsenə oşap qabatlana başlaqac qna artьq jərydən tuqtadьm. Kyzkəj turnda ajrьm ber ozьn məqalə jazlqanqa qabatlap tormьjm. Tik ber ike momintqa qna tuqtalьp kitəm.

Xəzrge kəndə xzmət ələre arasnda gəzitlərgə zur bşanьc blən qarau bar. Hic ber ucrizdiniə başqarьp birə almasьq eşlərne, gəzit buldьrьp cqara dip bşanalar. Şuŋa kyrə brər məs'ələ blən ucrizdiniədən ucrizdiuiəgə jərep, ocьna cqa almьj aptьraqannan suŋ ridaksiəgə kilələr, jaxut jazalar. Gəzit kşese auьllarqa barьp cqu blən çirle ucrizdiniələrnen, ajrьm eşcelərnen əstnnən zarlanьp kilycelərnen ige—cige bulmьj, qaj vaqьt RKI vəkillərə əstnnən də zarlanrqa kilələr.

Bu julь da, auьl sajьn, tuqtaqan ber çirdə miŋa bik kyp zarlar işetrgə turь kilde. Tləsə kem əstnnən, tləsə nindi məs'ələdə zarlanular buldь, ləkin...

— Mine kolxozqa kəcləp krttelər.

— Nicek itep kolxozdan cqarqa ikən.

— Nicek alaj kolxozqa kəcləp krtələr, kbek ber zarlanucь kyrmədem. Tərle borlmalь soraular blən səjləşterep qarap ta, andьj syz işmədem. Kiresncə yzlərə cittə jərgən krəstiənnərnen auьldaqь simiələrenə, tanьşblşlərenə:

— Kolxozqa krmi qalmaqьz, əbəzətlni kregez. Min cittə dip təşerep qaldьra kyrməsnnər, jazdrtьqьz, dip ber fikrne qabatlap - qabatlap jazlqan xatlar kyrsəttelər.

Eş atlarьn btery məs'ələlərndə şundьj uq kartina. Eş atlarьn btery tygel, kiresncə arttrqan urnnarnь kyrdem. Kimegəndə də, bik az qna, qaj ber auьllarda qna. Min auьl sovitlarnda bu jьl kəz kypme at satьp alnqan həm kypme sujlqannь sorəp jərdem. Ber çirdə də mondьj rəsmi sьjfrlar juq. Ləkin auьlnьŋ başnnan təşep barmaq blən sanaqanda sikritarlarь - kem alqan, kem sujqannь sanap cqa alalar. Sikritarlarь əjdə ocraqan auьllarda miŋa tybəndəge sannarnь birdelər:

Taular auьlь: kəzdən birle 28 baş at sujlqan, 22 baş satьp alnqan, 6 baş kimegən.

Bojoroqan: 12 baş sujlqan, 5 baş alnqan, 7 baş kimegən.

Qolь: 25 baş sujlqan, 15 baş alnqan, 10 baş kimegən

Qalmia: 50 baş sujlqan, 63 baş alnqan, 13 baş artqan.

Qalmaş: 23 baş sujlqan, 42 baş alnqan, 19 baş artqan.

Juqarь təkərmən: 50 başlap sujlqan, 50 başlap alnqan kimeməgən də, artmaqan da.

Başqa auьllarda sikritarlar turь kilmədə. Ləkin kartina barь ber. Jə artqan, jə şul kəjgə qalqan, iə bik az kimegən. Xəzer inde mal suju bətunəj tuqtalqan,

Kymякləşkən rajonnarda urnь- urnь blən (ber bznen Tatarstanda qna tygel, bəlki Sovitlan Sojuzьnьŋ başqa pocmaqlarnda da) eş xəjvannarьn sujusatu kbek xəllər bulqaladь. Minzələ kantonьnьŋ min jərep cqqan rajonnarda həm kymякləşy ytkərlgən urnnarda eş xəjvannarьn çəmaqətləşterynen əhəmmiətən aŋnatunь julqa qujqanda, eş xəjvannarьn saqlap qalu məmkin ikənnege kyrenə.

Auьllardan, krəstiənnen yz arasnnan jərep cqqac, kolxozlaşunьŋ xzmət iəse krəstiən kypcelegenen fəqət yz tləge blən eşlənə ikənen çannь faktlarda kyrəsen.

Kəzgə kolxozlaşьp btkən, kolliktif blən zəkqə sərep qalqan, xəzrge kənnar, jəşlər, batraklar, jarlьlarnьŋ hər qajsьna ajrьm çiьlşlarь bulqan.Xəzer auьlnьŋ rajonь (zur auьllarda çiьlşlar rajonnarqa bylep uzdьrьlalar) bəten qatlaularь blən çjьlqan.

Iŋ elek Volkom sikritarь kolxozlaşu turnda səjləde. Annan suŋ bik matur krəstiən tle blən, krəstiən aŋnarlьq populər itep VIK prsidətele səjləde.

— Iptəşlər yzegez ujlaqьz, qul kytərgəndə ber bregezgə gnə iərep kytərməgez.

— Szne brəy də kəcləmi iptəşlər, kolxozqa kycərgə tləgənnəregez gnə kytəregez.

— Qul kytərgənce nьq ujlaqьz, soŋnnan kire ujlap jərrlek bulmasьn.

— Ujlap qul kytəregez, tik tləgənnəregez gnə kytəregez iptəşlər.

— Tytəjlər, sez irlərgə qarap qna kytərməgez, yzegez ujlap, kolxozqa cqarqa tləsəgez gnə qul kytəregez.

Əjlənderep, əjlənderep şunь bik ozaq uqьqannan suŋ Xamatullin iptəş syzen btrde.Monnan ber-ike jьl elek bulsa, bu cibişta Xamatullin syzlərnnən suŋ kolxoznьŋ kirək bulьp bulmauь turnda bik ozaq talaşrlar ide də:

— Kirəkmi — digən qərar cqarьp taralrlar ide.

29ncь jьl azaqnda xəllər başqa.Xamatullinnьŋ şul qədər saqlqqa caqьrьp jasaqan doklatnnan suŋ kolxoz kirək bulьp-bulmauь turnda səjləyce, əllə ni kyp bulmadь. Tik bəten auьl ber kolxoz bulrqamь, əllə mnə şulaj rajon, rajon blən ber nicə kolxoz ojştьrrqamь, digən praktik məs'ələ turnda aŋnaşu ozaq suzldь.

Tauьşqa qujar aldnnan Xamatullin taqьn ber qat məxsus syz alьp, kəcləy juqlьq, hər kem ujlap qul kytərrgə tieşlelek, xatьn qzlar irlər kytərdə dip knə kytərməskə kirəklek turnda liksiə uqьp cqlь.

Tauьşqa qujldь:

—Kem də kem kolxozqa kycəm di, qul kytərə, kycmim diycelər utьrьp qalalar.

Məktəp jortь kirasin lampasь jaqtьsnda qullar quaqlьqь bulьp kyrnde.

—Kolxozqa kycmim diycelər qul kytərsen.

—Kem də kem kolxozqa krmim di, şul qul kytərsen.

—Əlegə kolxozqa krmi qalьp torьp qarjьm digənnər qul kytərsnnər.

Əc-dyrt qabatlauqa qaramastan kytərlgən qullar kyrnməde.

Pocь volьsnda cirmeş həm krəşnnər bar. Ber auьlda urьs, cirmeş, krəşen brgə toralar. Kyp tərle millət çiьlqan bulu jaqnnan kolxozlaşu eşndəge jul blən tanьşu bigerək məhim ide.

Xəjer mondaqь cirmşlər, cirmşcə blən tatarcanь ber dərəçədə blələr. Bu tirədəgə cirmeş auьllarnda uramda cana tartьp jərgən 5 - 6 jəşlek bala da saf tatar tle blən səjli blə. Cirmeş auьllarnda jaŋalifcə uqucьlar da kyp.

Ləkin bu xəl gnə, cirmeş auьllarnda qomumən eşlər nacar qujlmauqa, bigerək tə kolxozlaşu eşenen jomşaqьraq bulmauьna garantiə bula almьj. Şuŋa kyrə min məxsus ber nicə cirmeş auьlьna krrgə buldьm.

Qaltaq-167 xuçalqlь urtaca zurlqta ber cirmeş auьlь. Kolxozlaşunь sintəbrdə başlaqannar. Başta auьlnьŋ aldnqь jarlьlarnnan həm urta xəllelərnnən 43 xuçalьq jazlqaŋ. Şular insiativasь blən ber-ber artlь 7-8 çiьlьş ytkərlgən.

Ləkin bolar bətnnəj tauьşqa qujmaqannar, tik soŋqь çiьlşta ber tabaq kəqəz blən qərəndəş totьp brəyne utrtqannar da:

—Kolxozqa krrgə tləgənnər barьp jazьlьqьz—digənnər.

163 xuçalьq jazlqan.

Barь 4 xuçalьq jazlmьj qalqan (bolarnьŋ ikese jarlь, brse urta xəlle, brse kustar).

—Nişlətəsez suŋ alarnь - didem.

—Hər qajsьn ajrьm - ajrьm əjlərenə barьp caqьrabьz, kolxozqa krynen fajdalьraq bulacaqьn təşnderrgə trьşabьz - didelər də, urta xəlle Isənbajef Asьl Gərəjgə auьl sovitь prsidətele nicə rət barьp ozaq əndəgənne, kustar Miŋne Bajef Minkə blən jarlь krəstiən Islamof Asmanqa kem kypmə mərtəbə barьp səjləşkənne sanap kittelər.

Kolxozlaşu eşe barqan Pocь volьsnda eşlər şulaj. Jə juqarьda səjləgəncə tauьşqa qujqannar həm qujalar, jə mnə şulaj tləgərnərə yzə jazьlu julь blən kolxoz ojştьralar.

Auьllarda kolxozlaşu eşlərə şulaj bara. Krəstiən yze stixiə julь blən barlьq kolxozlaşu plannarьn uzьp kitə, volьs əcen jazqь cəcy kampaniəsə plannarьn vata, maşinalar, traktorlar sorap jədətə. Əgər monnan 3—4 jьl elek auьl xuçalьqnda maşinalarnьŋ, agronomiə caralarьnьŋ kirəklege turnda agitatsiə, propaganda alьp barrqa kirək bulsa, xəzer anьŋ kirəge bətnnəj qalmaqan. Əgər də monnan ber—ike jьl elek agrominimum ytkəry qiьn ber eş bulsa, xəzer agro həm zoomaksimumnarnь auьl yze sorьj.

Kyp jəz jllar qaraŋqьlьq, nadannьq, səjasi həm ikonomik izelylər blən xəlszlənep, tuŋьp qalqan auьl - iarьn çimerep aqqan taşqьn jlqanь xətrlətə. Ul tuqtatrqa məmkin bulmaqan ber kəc blən şaşьp alqa omtьla.

S. B.

Aqac xəzrləy

eşndə kişken borьlьş tudьru turnda Partiə birgən diriktiflar ytəlrgə tieş

###

Jazğı auıl xuçalığı kampaniəse.

Kanton, volıs həm auıllar arasında

Sotsializm jarışı kiŋ urın alsın. Jarşqa qatnaşmağan ber gnə auıl da qalmasın

Callı, Cistaj, Beglmə

kantonnarı agronomnarın caqıravız həm çəyap ketəbez.

Minzələ kantonı agronomnarının kolliktifi kantonda kolxoz təzeleşeŋ kytəry, tirənəjty eşen dəyam ittery blən drgə, auıl xuçalığın sotsializm nigezndə jana baştan çoru eşenə təple rəyeştə jaqın kilyne yzenen tləge itep qujıp Beglmə, Callı həm Cistaj kantonı agronomnarın tybəndəge nigez şartlarda jazqı cəcy kampaniəsen ytkərydə jarşqa caqıra:

1) jazqı cəcygə xalqnıŋ jarlıurta qatlauın 85 protsint kyməkləşterrgə həm 1930 ncı jlnın 1 nce yktəbrenə kolxoz təzeleşe blən kantonnı 100 prosint colqap aluqa xəzrlek kyrrgə.

2) Xalqnıŋ jazqı cəcygə kyməkləşterlmi qalqan eleşen (kulak xuçalqları krmi) 100 prosintı blən kopiratiflaştırrqa.

3) Beten kol oz siktorı bujnca sotsializm sıjfatın məmkin qədər kytəry həm beten kolxozlarda 100 prosintı blən çəmaqətləşterlgən cəcyne ojştırı.

4) Tixnikı kul'turıların cəcyne 80 prosint arttırı.

5) Saban basuında cəcylek məjdanın 18,8 prosint kinəjty.

6) Suqalana torqan çirnen janadan 27,7 prosintın kyp basuqa kycery həm şulaj itep kyp basuqa kycerlgən çirlərneŋ caqşıtrma ylcəyen 35,9 prosintqa çitkery.

7) Uunşnı 20,8 prosintqa kytəryne tə'min itərlek rəyeştə kinəjtlgən agrominimumnı tormşqa aşırı.

8) Jazqı basu kul'turıları arasndaqı caqıştrmanı iqtisadi jaqtan fajdalı həm tovar bulu jaqınnan bəjələ bulqan kul'turıların kytəry xisabına iŋ zur nətiçə birrlek rəyeştə yzgərty.

9) Cəcy çirlərenə 100 prosintı blən kontraktatsiə uzdırı.

10) Bəten eş ərne alıp barqanda acıq həm qatı rəyeştə sıjnfi zsqnı saqlau, eşne xalqnıŋ yz eşcənnegen həm kiŋ kyləmdə qzqsınıın kytəry nigezndə (sotsializm jarışı, eşləp cqaru kinəşmələre həm başqalar) alıp baru.

11) Jarşnıŋ nətiçəsen yz ara tikşery, dərsləy julı blən 15 nce iyngə xəl qlrqa.

12) Bytən kantonnarnıŋ agrokolliktif həm başqa ojşmalarnıŋ bez qujqan şartlarnı qabul itep mətbuqatta blderylərnnən sun dogovor rəsmiləşkən bulıp isəplənə. Jəqni şuşı eş arqasnda dogovorqa əstəmə qul qujdırunı ytkəry kirəksez tabıla.

Minzələ kantonı ştabı PLOŽNIKOF, KORNIKOF, DIACIN, SONOF, FROLOF.

Jarşqa qul qujıldı-eş alıp barlmadı

1929 ncı jlnıŋ yktəber ajında kyməkləşy, straxovoj, nalok həm başqa eşlərne şart itep qujıp, Mamadış k-nı, Əcile volısı, KceSon auılı blən Qatmış auılı arasnda sotsializm jarışı acqan ide. Jarış iqlan itkəndə əlbəttə hər ike jaq bik zur qlandılar, bez, bezbez - ytərbez, uzarbız, dip auıl sovitları bəten ilgə qcqrdılar. dogovor bujnca jarış 1 nce majqa caqlı dəyam itərgə tieş ide.

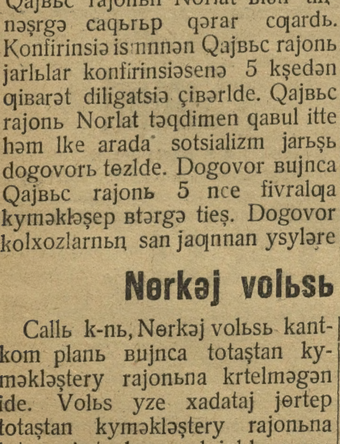

—Sotsializm jarışı dogovorına qul qujqannı bləm. Əmnə nərsə turında jarış bulıun hic xəteremə kiterə almıjm

Ləkin dogovor təzelep ber atna vaqt ta ytmədə, hər ike jaqnıŋ auıl sovitları jarış turnda onttılar. Bara torqac sotsializm jarışın Qatmış auıl sovits sikritarı araqı ecycelər jarışına əjləndrde. Dogovor təzlgənnən bırle ber gnə kənne də ajıq torqanı juq. Auıl xalqı xəzer inde „qaja sun sznen jarışıqız, şuna bəjləne“ qaldı mni“ dilər. Qatmış auılında jarılılar tləge blən 45 xuçalqlı kolxoz təzlgən ide. Kolxozqa ber terle də çitəkcelek juq, kulaklar tərlecə qotqı taratalar, nətiçədə 20 xuçalıq kolxozdan cqıp kitələr. Jazqı cəcygə xəzrlek bu auıllarda əlbəttə bik jomşaq. Mnə bu eşszlklərneŋ barısı da sotsializm jarışına cqqan auıllarda xəkem sərə. Inde volsqa kilsək, volıs yzəgndə yz ara tənqitne qsucılar həm massı insiativın izyce Məxəmmitof həm Jusupoflar utıralar. Auıllar blən ber terle də çitəkcelek itməy gnə tygel, volsqa jomış blən barıp krgən krəstiənnərne quıp cqarıp tordılar.

Volıs yzəgenə xəzer çitəkcelek almaşndı, lakin sotsializm jarışı çannı təs alqanı juq əle. Jazqı cəcy jaqnnaşa - massı insiativı tarqau xəldə bara. BLYCE.

Norlat ələn Qajbıc jarşqa cqtı.

Dikəbrneŋ 21 ndə Norlat rajonında jarılılar gruppılarının kiŋ kyləmdə konfirinsiəse buldı. Konfirinsiə Norlat rajonın totaştan kyməkləştery məs'ələsen tikşrde.

Jarılılar konfirinsiəse bu məs'ələne terle jaqtan tikşerep barılıq məmkinnklərne xisaplap cqqannın sunında, 30 ncı jlnıŋ 15 nce qinvarına bəten rajonnı kyməkləşterep bteryne təp burıc itep qujdı. Norlat jarılılar konfirinsiəse kyməkləşy həm jazqı cəcy kampaniəsen unşlı ytkəry şartı blən, auıllarda yz ara sotsializm jarışı ojştırrqa həm şuşı eşlərdə Qajbıc rajonın Norlat blən tinəşrgə caqırıp qərar cqardı. Konfirinsiə ismnnən Qajbıc rajonı jarılılar konfirinsiəsenə 5 kşedən qibarət diligatsiə çibərlde. Qajbıc rajonı Norlat təqdimen qabul itte həm lke arada sotsializm jarışı dogovorı təzlde. Dogovor bujnca Qajbıc rajonı 5 nce fivralqa kyməkləşep btərgə tieş. Dogovor kolxozlarnıŋ san jaqnnan ysylərə blən gnə ciklənmi, kolxozlar təzy eşndə sıjnfi szqnı saqlau, jana təzlgən kolxozlarda eş atları, eş qoralları, orlıq həm cəcy məjdanın çəmaqətləştery burcarın tulısı blən ytəygə məçbyr itə. Orlıq 1 nce martqa 100 prosintı blən tazartılıp, hər ber kolxozda çəmagət ambarına salınıp btərgə tieş. Şulaj uq hər ike rajon maşina—traktorlar qajtartu ecen xalqnıŋ yz bajlıqın tartu planın 400prosint itep ytərgə vəqdə itələr. Norlat maşinalar qajtartu ecen 60 meŋ sum, traktorlar ecen zadatkı itep 27 meŋ sum aqca çiarqa tieş. Qajbıc maşinalar qajtartu ecen 110 meŋ sum, traktorlar ecen — 48 meŋ sum aqca çiu blən çəyap birrgə vəqdə itə. Dogovorqa bolardan başqa agronomiə carası uzdıru, igen unışın kytəry həm cəcy məjdanın kytəry məs'ələlərə də krə.

Norlat həm Qajbıc rajonı sotsializm jarışına mnə şul şartlar bujnca alqa atlıj. BILƏJEF.

Nərkəj volısı jarşqa caqıra

Callı k-nı, Nərkəj volısı kantkom planı bujnca totaştan kyməkləştery rajonına krtelməgən ide. Volıs yze xadataj jərtep totaştan kyməkləştery rajonına krtygə irşte həm şul julda xəzer kyp kna unşlarqa irşte. 1 nce dikəbrgə krəstiən xuçalqlarının barı 5 kna prosintı kyməkləşkən ide. Ojinvar başına kyməkləşy 28 prosintqa çitte. Plan bujnca 35 traktorlıq avans çiılrqa tieş ide, auıllarnıŋ sorauı bujnca plan kinəjtlde, barısı 43 traktorlıq avans çiarqa ujlana. Xəzer 13 traktorlıq aqca çiıp tapışrldı həm auıllarda bu turı da qzu eş bara.

Volıs kyləmndə jazqı cəcygə xəzrlek kiŋ kyləmdə çəjelep bara, xəzer qaj ber auıllarda orlıq tazartu təmam buldı.

Nərkəj volısı blən tinəşrgə Sarman volısın caqıravız. F.

Xalıq utırşcısının həm çəmaqət qəjpləycesenen Sovit sutlarında totqan urnnarı

Bu jlqı xalıq utırşcılarını sajlau kampaniəse, sotsializm təzeleşeneŋ kiŋ kyləmdə çəjelye həm sıjnflar kərəşeneŋ qəmumən, bigerək tə auıllarda kəcəjgən vaqtta bulıı blən, başqa jllardaqı kampaniələrdən ajrıla.

Şunıŋ ecen xalıq utırşcılarının sostaflarını jaxşrtu, bu kampaniənen burıcı bulıp tora.

Xzmət ələre, xalıq utırşcıları həm çəmaqət qəjpləycelərən sajlauqa zur əhəmmiət birep, yzlərenen iŋ jaxşı iptəşlərən bu urnnarqa sajlarqa tieşlər.

Xalıq utırşcısı sut eşen tiz aŋnarlıq, volokitasız qarap cqarlıq bulıp, sıjnfi doşmannarqa həm usal niət blən sotsializm təzeleşenə zian itycelərgə nıq çəza biry ecen, sıjnfi jaqtan sizger bulrqa tieş.

Ul xzmət ələre xəkymətenen səjasətən, eşce sıjnfı, batrak həm jarlı krəstiənnərnen fajdalarını saqlauda nıq torrqa tieş.

Çəmaqət qəjpləycese sutnıŋ eşenə bulşlıq itərgə tieş. Xalıq utırşcıları həm çəmaqət qəjpləycelərə yzlərə tora torqan çirdəge xzmət ələre arasında xoquq propagandasın ojştırı həm başqarucı bulrqa tieşlər. Xəkem eşlərenə turıdan turı qatnaşuları səbəple, xalıq aldında xəkem aparatlarının doklatları qujıp, xoquq kiŋəşlərə birep, sorau-çəyap kicələre həm kyrsətmə sutlar uzdırıp, xalqnı sut eşlərə blən tanştırrqa həm şul jul blən sut aparatlarının eşlərən yz ara tərtip astına qujıp, sut eşndəge çitşszlklərneŋ bterelyenə bulışrqa tieşlər.

Xalıq utırşcıları həm çəmaqət qəjpləycelərə yzlərenen eşlərən kendəlek gəzitlər həm stina gəzitlərndə jazıp torrqa tieşlər. Xalıq utırşcısı stina gəzitnnən xoquq məs'ələlərenə ajrım ber urını bireleyen tə'min itərgə həm gəzit arqılı xzmət massısına xoquq kiŋəşlərə birrgə tieş. Xalıq utırşcıları həm çəmaqət qəjpləycelərə pritpriətiələrdəgə iptəşlər sutına hər terle jardəmnər kyrsətep, iptəşlər sutının eş qujılışın jaxşrtrqa tieşlər.

Alar yzlərenen eşləgən eşlərə turında sajlaucılarqa işıraq atcotlar jasap, sut orgnnarı blən xzmət massısı arasndaqı elmtəne nqajtrqa tieşlər.

TATARSTAN JUSTITSIƏ XALIQ KOMISARIATI.

TSPS plinumnda

Tatprofsovitnıŋ III nce plinumı

Tatprofsovit prizidiumı, fivral' ajında Tatprofsovitnıŋ III nce plinumın caqırrqa qərar qldı. Plinumda tybəndəge məs'ələlər qaralacaq:

1) Tatarstan profsojuz eşlərenen cirattaqı burcları.

2) 1929-1930 ncı xuçalıq jlının I nce kvartalında Tatarstan promışşlnnosı eşe jomqaqları turında Sovnarxoz doklatı həm bu məs'ələ bujnca tarif-ikonomika bylege sudoklatı.

3) Profsojuzlarnıŋ kolxoz təzeleşe həm jazqı cəcy kampaniəsndə qatnaşuları turında.

4) Tatprofsovit prizidiumınıŋ eş planın həm 1930 ncı jılı ecen smita raslau həm

5) Ojştırı məs'ələlərə.

Qəhərmannarqa şiflıq

Ajrım Jraq Kəncıqış Armiəse sostafında Qazan şəhərə şifı astında Qzıl bajraqlı polıkı bar. Şul polkka Qazannıŋ eşcelər diligatsəse barıp qajtıı həm alar Tatprofsovit prizidiumında xisap jasadılar.

Tatprofsovit prizidiumı, alarnıŋ xisap doklatın inəaqannan sunı, Ajrım Jraq Kəncıqış Armiəse ecen jardəm fondın çiunı dəyam itterrgə qərar qldı.

Diligatsiənen xisap doklatlarını eşcelər çilılşında qujunı Tatprofsovitnıŋ kul'turı bylegenə tapşrdı. Qzıl bajraqlı polkka orkistr aldıru ecen Tatprofsovit, yzenen şif sumasnnan 4 meŋ sum aqca çibərrgə qərar qldı.

Ajrım Jraq Kəncıqış Armiəsenə

Ilikter Stansısı eşcelərə Ajrım Jraq Kəncıqış Armiəse fajdasına əstəmə rəyeştə jardəm itərgə buldılar. Alar, yzlərenen qinvar ajı xzmət xaqlarnnan 1 prosint birrgə qərar cqardılar.

Zavot

Fabriklardan jazalar

Kul't paxot artqa qala

Xəzrge vaqtta beten zavot-fabriklarda kul'tura paxotı barqanda, mix fabriklarında eşlər nacar baralar. Nadannıq blən kərəşy komisiəse kurslar bulqan kənne, bylmələr ezləp jeri,

Partiə, komsomol clinnəre aŋ - blem eşlərenə əhəmmiət birmilər. Səjasi tygərəklərgə qatnaşmıjlar. Şulaj uq dingə qarşı kicələrgə, fabkomnar iqtıbar birmilər.

Əle kyptən tygel jəşlər ber aŋ-blem kicəse ytkərrgə xəzrlek alıp barqanda, diriktor Nagajofnıŋ „barıqız uramda xəzrləgez“ dip quıp cqaru, qzlarnı əşəke syzlər blən sygye, mnə bolar kvp qabatlana torqan xəllər.

MIXCI

Xuçalıq orgnnarı bolaj aldamasnnar ide

Bznen „Zarə“ zavotında yktəber bəjrəme vaqtında barzıqa taqta təjəlde. Ənə şul barılarını təjəgən ecen, dip sindikattan eşcelərgə bylək itep 30pot aq bodaj onı, 3 pot şikər çibərlgən ide. Inde yktəber bəjrəme uzqanqa 2 ajdan arttı, on da, şikər də kyrngəne juq əle.

Eşcelərne bolaj aldap jərtməskə kirək.

„EŞCE“.

Bzdə çitşszlek kyp

Bznen „Zarə“ zavotında qar çauqan kənnərlə vagon julın kərərgə kərək bulmıj. Vagon julın taqta blən kərərgə turı kilə. Ikncedən qajış əzlsə, çajış tgərgə bez bulmıj. Zimrdən cqqan taqta vagonqa təjəlrgə tieş bulsalar da, ul taqtalar zavot janına taşlanalar. Ənə şundıj çitşszlklər zavotnıŋ alqa barıuna kyp qomacaulıjlar. Xuçalıq orgnnarı şularnı kyrmilər.

Annan sunı eşcelərgə jana kazarmı salndı. Kazarmılarda salqın bulqanqa eştən qajtqac eşcelər əskə kigən kəjenə joqlarqa məçbyr bulalar.

Eecelər bu turında xuçalıq orgnuarına əjtsələr də, jaki timer mic qujarqa ide dip səjlənsələr də, bu kəngə qədər ber nərsə də eşlənməgən əle. Bolaj bulsa qış cqıı bik nacar bulır.

EŞCE.

Kərək juq dip aptrap tormıjbız, Taqta blən də qar kərizez.

Xatın - qzlarqa vəxşilərcə qarau qajcan btər ikən

Linin fabrigı erləy bylege mastirlarınıŋ eşce xatın - qzlar blən məqamələlərə bik nacar. Brnce syzne fabrikta 40 jılı eşləyce qart mastir Mixajıl Fidorovictan başlıq. Ul eşce xatın - qzlarqa vəxşilərcə qarıj. Alarnı ul ata, ana, bava, əllə kmnərn də qaldırmıj sygə.

Şulaj uq taqın ber mastirqa kilik: Monıss tatar mastirı Şahimərdən, ul da Mixajıldan qalşmıj. Şulaj uq 3nce urnnı mastir Siraçi abzıj ala. Ul xatın - qzlarnı təmne - tatlı syzlərə blən sıjlıj. Erləy bylegndə Linin fabrigndaqı mastirlar, xatın - qzlarqa vəxşilərcə qarıjlar, çəbrliər, sygələr.

Mastirlar əstnnən jərycelər, qararqa krgəc, alar min kem, dip masajıp, giniral təsle gnə üzıp kitələr. Monda mastirlar şulaj jəşilər. Xatın - qzlar da Çilışta alar turnda ber sysdə səjli almıjlar, qurqalar, conki alarnı eştəu cqaru blən qurqıtalar. Bu xəl Məskəydən kilgən komisiəgə də əjtlgən. Sunnnan mastirlarqa komisiə kilip, sez nigə xatın - qzlarnı çəbrlisez digəc, bez jəşlərne gnə, di.

Fabrikqa jana kəclər alu, alarnı əjrəty urnına, mastirlar alarqa kirəncə qarıjlar. Fabkom xatın - qzlar arasnda çilışlar ytkərep, çitşməgən jaqlarnı btery carasın kyrmi dip əjtrgə bula.

Bu nindi „gastryl“

Bandyg zavotınıŋ kolcıdan tgrmənenə Qazan sanitar inspiktırı, kantrol' loborant həm kanton inspiktırı kilep qaraqannıŋ sunında, andaqı eşne zararlı tauıp, iliktricski vintiləter qujılrqa həm eşcelərgə sət birelrgə tieş dip akıt jazıp kitkənnər ide.

Bu turında eşcelər, zafkom həm proizvodstva kiŋəşməsenə əjtkən bulsalarda, andıj gastralyrlar btməs monda digənnən başqa çəyapnı ala almadılar.

Əgər alar „gastryl'“ jasap qna jerilər ikən, nigə ul caqında alarqa xəkymət aqcasın buşqa tygelər ikən?

KYRYCE EŞCE.

Kluplarqa çan krtrgə kirək*

Bu eştə partiə həm profsojuz ojşmaları aldında bygnge kən şartlarında nindi konkrit məs'ələlər torıı turında bik kyp qullanmalar bar. Ləkin bu kankrit məs'ələlər xəzrgə qədər tormşqa bik aqrınıq blən krep baralar. Xuçalıq yseşe timpı artınnan kul'tura eşlərə timpı quıp çitə almıj. Şuna kyrə kul'tura eşlərndəge timpnı aşqtırı şunıŋ blən brgə səjasi aŋ - blem eşlərenen sıjfat jaqın jaxşrtu bygnge kənnen iŋ zur burclarnnan brse bulıp tora. Xəzrgə qədər ələ kluplar - yzlərenen eşlərən aqrın alıp baralar. Alar aqmdaqı səjasi məs'ələlər blən profsojuz massısın vaqtında tanştıra almıjlar, alarda massının tərbiələy eşlərə bujnca ber nərsədə eşlənmi dərlek. Kluplarnıŋ eşlərndə xəzrge kəngə qədər borılıs juq disək xata bulmas.

kluplarqa barıp qarasaŋ anda kyberək jəş çilkncəkne kyrəseŋ, zur həm qart eşcelər anda əz jərilər. Anıŋ səbəbe, kluplarda ujut həm eşce xalqnıŋ vaqtın qzqanu bulmauı. Səqət 6 da başlanası kicə, doklat səqət 9 - 10 da başlana. Eşcenen irtən səqət 6 da eşkə cqası bar. Annan sunı klup eşlərenen kalindar planın pravliniə təzi. Plan təzydə kolliktif əngəmə, eşcelər blən kiŋəşy, massı tləge blən isəpləşy juq. Bez bu məs'ələne - eşce konfirinsiələr, ankitlar arqılı sixlarda tikşerrgə həm sixlarda klup turnda əngəmələr uzdırrqa, klup provliniələre aldında proizvodstıva eşcelərnnən xudəzstıva sovitı sajlarqa təqdim kətəbez.

Bu eştə artıq unşlar juq. Dəres klup tygərəklərndə bajtaq qna jgtlərqzlar bar. Ləkin alar muzikı, dramma tygərəklərndə gnə kyberək butalalar. Başqa tygərəklər də bigerək səjasi aŋ - blem tygərəklərndə alar az.

Tygərəklərdə jərycelərgə səjasi tərbiə biry juq. Tygərəkcelərgə aqmdaqı səjasi məs'ələlər turnda əngəmələr jasalmıj. Şunar kyrə alar jaxşı mandalinacı, jaxşı fizkul'turnik bulsalarda, səjəsi nadan bulıp qalalar. Anıŋ əstenə klupta aktifnıŋ isəbe, xisabı jaxşı qujılmaqan. Qaj brəylər 5 - 6 nagruzkı alıp baralar, ə qajsılarnda brəydə juq.

Urnnardaqı kul'tkomisiə clinnəre tərle kurslarqa çibərələr. Kurstan qajtqac alardan praktik eşkə fajdalanmıjlar. Tatprofsovit klup aktifı əzrləy ecen kurslar acrqa tieş. Aqmdaqı vaqiqələrgə kluplar az əhəmmiət birələr. Məsələn, kəncıqış timer julı va-

*) Fiker alışu urnında basıla.

qiqəse Tatarstan Yzək Komititı sissiəse kbek məhim məs'ələlər bolarnıŋ massıvıj eşlərndə kyrnmi qaldılar, mona qədər kluplar kyberək doklat sistimın alıp bardılar, xəzer kluplarda əngəmələr julı blən eş alıp barlqanda, massı aktiflıqı ysəcək.

Şunıŋ blən brgə kluplar programmasında intrnatsional kicələr az bula. Bez ajrım vaqiqələrgə qarata (mopr kampaniəse həm başqalar) kluplarda intrnatsional kicələr jasarqa təqdim itəbez. Kluplarda dram tygərəklərə kyberək xalturı blən mataşalar. Anıŋ səbəbe brdən jaxşı çitəkcelər bulmauı bulsa, ikncedən, bzdə kluplar ecen pıssılar az bulıı. Rabis, Akadimiə Tiatrları, jazucılar ojşmaları arqılı bu eşne julqa salrqa kirək, Klup dram tygərəklərə univirsal—zur əsərlərdən kckenə pıssılarqa kycərgə vaqıt. Dram tygərəklərə tiatrlarqa, tiatır tixnikumnarına kəc ezləyce rizrıf bulrqa tieşlər. Şunar kyrə rabis, klup dram tygərəklərenə konsul'tatsiə jasarqa, ə jazucılar klup ecen xəzrge cor məs'ələlərən ecenə alqan qsqa - qsqa pıssılar jazarqa tieşlər.

Şulaj uq kansirtlarda kem tləsə şul qatnaşa. Tləsə nindi programma birə. Kluplarda pivnoj ripirtuarın da ocratrqa məmkin. Eşce massısına xalturı kirəkmi, aŋa klassik muzikı birrgə, şul muzikının aŋnatrqa kirək.

Liningrat muzikı eşcelərə təqdime bujnca „ muzikı massıqa “ çəmqiətə təzelep eşkə başladı. Qazanda da şundıj uq çəmqiətne təzep, eşce massısına jaxşı muzikı tərbiəse birydə, eş kyrsətrgə təqdim krtəbez. Bu eşkə jəş kompazitır Səjdəşof tən tiatralni tixnikumnan çəyap kətəbez.

Xuçalqnıŋ biş jllıq planın unşlı uzdıru eşce - krəstiən massısınnan kvalifikatsiələ kadrlar sorıj. Bzdə vuz-tixnikumnar kybəjgənnən kybəjə baralar. Ləkin alarqa krep btə almaqan xalıq ta kyp bula. 30 jəştən uzqan eşcelər həm 2 nce basqıc kyləmndə bleme bulmaqan jəşlərneŋ də blmnəren arttırası kilə. Kluplar bu eş blən mataşmıjlar. Inzinir - tixniklar siksiəseneŋ bu eştə eşləgənen pritpriətiələrdə bulsın, klupta bulsın kyrgənebez juq. Hər proizvodstıva 5 jılı ecndə kirəkle blgec sanın isəpkə alıp, hər ber pritpriətiədə, hər klup ta kadrlar xəzrləy, eşcelərneŋ kvalifikatsiələren kytəry ecen tygərəklər təzrgə kiŋəş birəbez. Bu julda „tixnikı massıqa“ həm varinsto kbek çəmqiətlərdən konkrit eş kətəbez. Şul ojşmalarqa hər zavot, hər fabrik hər klup blən sotsializm jarışı dogovor təzyne təqdim itəbez. Bu eştə məs'ələneŋ yzəge itep

Jazu

maşinaları

fabrige

Kire tuqan bozaunıŋ qajcan sılı bulqanın kgrgənegez bar. Şunıŋ şiklle qərəp xərfe blən jaza torqan jazu maşinaları da kire tuqan bozau blən ber ide, alarnı hic ber jul blən də jaxşrtıp bulrlıq əməl qalmaqan ide. Xəzer janalifkə kycy səbəple tatarca jaza torqan janalif jazu maşinaların jaxşrtu məs'ələse ciratqa kilep bastı. Bu eş blən Qazadaqı Tatsik tatarca jazu maşinaları mastirskojı ber - ike jldan birle şəqllənep kilə ide.

Bu mastirskojda modil itep eşləngən brnce „JAŅALIF“ maşinasın mastirskoj mədire iptəş Şəjxqəlief şuşı arada Məskəygə alıp barıp kyrsətkən ide. Məskəy bu maşinanı jaxşı dip tapqan həm yzəbzdəge matirialdan Sovit konstruksiəse bujnca eşləngən bu brnce Sovit proizvodstvası cqarqan „Janalif“ maşinasın kypləp eşləty məs'ələsen səjləşy ecen Qazanqa inzinir- blgclər kilə.

„Janalif“ maşinasın eşləy mastirskojqa 600 sumqa təşəcək ikən. Şəjxqəliefneŋ əjtyenə qaraqanda, kypləp eşlətkəndə həm tieşle ratsionalizatsiə krtlgəndə maşinanı 360 sumqa qədər arzanajtrqa məmkinnek bar ikən. (Monə caqlı jaxşı jazu maşinaları 3000 sumqa qədər bəjələnep jərtlgən həm jəz mınərcə sum altın cqarıp çit ildən kitrtlgənnər).

Mastirskojnıŋ xəzrge binası qajət tar həm sunı dərəçədə unajsız ide. Aqca həm oborudovaniə jaqıarın səjləp tə torrlıq tygel. Xəzer bu eş bolaj zurqa kitkəc ul timrce alacıqın kinəjty-flən dip jərydən, jazu maşinası fabrigen Qazanda bulamı, Məskəydə bulamı- nicek bulsa da tizrək saldıru məs'ələsenə kycərgə kirək.

Bzdə „Triztocnoj mixaniki“ digən ber ojşma jazu maşinaların yzəbzdə eşləty turnda bik ozaq səjlənep jərsə də, bu kəngə qədər monıŋ eşen kyrrgə nasıjp bulmadı, bəlki yzenen ujlap cqarqan konstruksiəsndə Sovit matirialnan Sovit jazu maşinaların Qazan yze eşlətə başlar. N. BƏXTI.

tatar blgcləre, tatar eşcələre kvalifikatsiə arttırunı alunı kyrsətəbez.

Kluplarda səjasi çitəkcelek məs'ələse bygnge kəndə iŋ zur məs'ələlərdən brse. Monar qədər klup pravliniələrndə partiə clinnəre bik az buldı lar. Şunar kyrə klup pravliniələrndə sojasi sizgrlek az buldı. Kluplarqa səjasi çitəkcelek eşen tə'min itkəndə gnə alarnı sotsializm təzydə kul'turı labratoriəsenə əjlənderə alrbız.

APUŞ DIBAJ.

„SANIƏ“

(S. qəbəşi, oj. Əlməxəmmədof həm Vinogradoflar muzıjkısı. Akadimiə Tiatırı, Z. Sol'tanof postanofkası).

„Saniə“ opirası monnan biş - altı jllar elek jazlqan əsər. Ul Tatar muzıjkısının opiraqa taba borılış jasauınada brnce zur adım həm brnce unşlı başlanqıc bulıp xisaplana. „Saniə“ opirası jazılıp btkəc tə, anıŋ brnce postanofkılarnnan sunı urıs, tatar mətbuqatında da, cit illər mə buqatında da anıŋ turnda kyp knə məqalələr jazldı. „Qzıl Tatarstan“ gəzitndə „Saniə“neŋ syz məndəriçəse jaqınan xəzrge kəngə çəyap birməyen şuş dıj zur eşkə totınıp ta məndəriçəgə əhəmmiət birməylərə həm anıŋ muzıjkı jaqınnan unşlı-unşsız momintları kyrsətelep yttelər. Şulaj da „Saniə“neŋ syz məndəriçəsndə qajcan da bulsa, tatar opiralarına tarixi jaqtan krrge tieşlə bulqan „qız urlauqız biry“ şiklle bıjt-ətnografiə kyrenşlərə bar. Annarı opira jazucılar əsərdə baj səydəgər tibın həm aŋa qarşı uqıtucı Zia tibın birep məndəriçəne bygnge kən ecen zararsız itərgə trşqannar.

Dərəsən əjtrgə kirək, „Saniə“neŋ muzıjkı təzeleşndə kyp knə matur çirlər bar. Zia, Saniə partiələre, xornıŋ soŋqı nomirı həm balit muzıjkısı ənə şuşndıj matur jazlqan, lirikaca matur, tigez jaŋqırıj torqan milodiələrdən sanalalar. „Saniə“ kybesncə xalıq kəjlərenə nigzlənep jazlqan. Anda kompazitorlarnıŋ içad kəcə də az krgən təsle tojıla. Ləkin hər ber xalqnıŋ brnce başlanqıc opiraları şulaj jazlqannar həm şulaj jazılalar ikənen də ontmasqa kirək. „Saniə“ opirasın saxnəgə mngezep, anı jaxşı saxnə kəclərə - jrcı-artislar tarafınnan jaxşı itep başqarqanda, ul unış blən baracaq. Ənə şulaj ujnalqanda „Saniə“ne jazucılarqa opira muzıjkısına baj bulqan başqa millət tamaşacıları aldında da pzarrqa turı kilməs, dip əjtə alabız. „Saniə“də artiska, ujın ecen birlgən bik kyp muzıjkı tınları muzıjkı qauzıları bar. Ləkin bolar postanofkılarda xəzrgəcə bik az fajdalanıp kildelər.

„ Saniə “n eŋ kyzgə kyrngən, qolaqqa caqlqan çitşsez jaqlarınıŋ brse, anda muzıjkı dialoklarınıŋ juq dərəçədə az bulıı. Xəzer bit opiranı ber muzıjkı əsərə itep knə tınnap bulmıj. Ul saxnədə ujnala torqan əsər bulqactan, anda muzıjkı jaqınnan da, ujın jaqınnan da tamaşacını çəlep itərlek momintlar bulrqa tieşle. Mnə şunıŋ ecen də „Saniə“ opirasında muzıjkı dialoklarınıŋ, ecke xis-tojqılarnı tirənten kyrsətkən muzıjkı katastrofalarının (muzıjkı əjrmələre-ber kytərely, ber təşy) az bulıı opiraqa zarar itələr.

„Saniə“ neŋ bu jlqı postanofkılarında kyzgə rqıtlqan iŋ brnce çitşsez jaq „Saniə“ partiəsen ytərgə kirəkle kəclərneŋ tablmauı. „Saniə“ partiəsndə cqqan Razia Sadıjkova da, Gavrilova da bu zur partiəne kirəgncə başqara almadılar. Bu ike jəş kec (bigerək tə Gavrilova) barı sunqı pərdələrgə taba qna tamaşacıqa çitə jazdılar. Opira sizonı başlanqan vaqtta bu məs'ələne, jəqni jrcı-artislar, artiskılar çitştery məs'ələsen xəzrdən yk cın-cınap qajqırtrqa, bu turında tərle caralar kyrə başlarqa kirək

S. Ajdarof

Əlməxəmmədof „Saniə“ opirasın jazucı kşelərneŋ brse. Annarı ul kyp jllar bujnca, əzlksez rəyeştə, jrlap kilyce xalıq jrcısı. Şuna kyə də anıŋ „Saniə“ opirasın qujuqa qatnaşıı, Zia partiəsen jrlauı, bilgele, qimmətle nərsə. Ləkin Cəziz Əlməxəmmədof jaxşı jrcı buluına qaramastan, artis tygel. Aŋa jır blən ujnnı ikəyesen brgə bəjləp baruı bik qilın.

„Saniə“ neŋ iknce postanofkısında şul uq Zia rolndə cqqan artis Sıjtdıjıq Ajdarof jrnı da, ujnnı da unşlı rəyeştə brgə bəjləp bardı. Ajdarof muzıjkılı əsərlərdə ujnap tanlqan həm jrcı həm artis. Anıŋ opirada eqıp ujnauı brnce buluına qaramastan, ul ujın, postanofkı jaqınnan syrən barqan „Saniə“ gə kyp çannılıq krtte. Çannı ujnau əstenə, Sıjtdıjıq Ajdarofnıŋ tauışı da tigez həm matur jaŋqırap opiranıŋ muzıjkılı qimmətən aŋnarqa kyp knə jardəm itə. Əgər də baj partiəsen matur jrlap cqucı Əxət Xisamof ujın jaqınnan Ajdaroftan yrnək alsa ide, „Saniə“ postanofkıları taqı da jaxşırır ide.

Mahirə rolndəge Kajbitskaja, qareqı rolndəge Raxmanqulova həm starasta rolndəge Soltan Cəbəşi iptəşlər jrda bu'sın, ujnda bulsın yz rolləren hər jaqtan da unşlı başqardılar.

Tatar tiatırının balit eşlərndə yzen jana qna kyrsətə başlaqan Cəj Tahirofnıŋ „Saniə“ dəge balit postanofkısın qənaqətlənrlek sanarqa kirək. „Saniə“ yzenen məndəriçəse blən sai tatar tormışnnan alnqanqa kyrə, anda tləgəncə balit xialları tudırrqa məmkin tygel. Şulaj da Tahirofnıŋ balitnı tatarqa iaqınajtrqa trışuı. həm anıŋ Cəliə Bulatova blən balitta yzək urunı matur başqaruların spiktaklnen çannı uzqan jaqlarnnan sanarqa kirək. Şulaj uq xudoznik Spiranskinıŋ dikaratsiələre də jaltırap torqan bujauları, jaz, çəj tojqıların birye həm qiulıqı blən spiktaklgə matur ber tes krtələr.

Inde dirizor turnda. Opirada iŋ çəyaplı kşe dirizor xisaplana. Anıŋ jal qış ber xərəkəte, 20 dən artıq muzıjkı qorallarının brsenə gnə də qolaq salmıj qalıı, artisqa vaqtında muzıjkı işarəsen birə almauı — opiranı provalqa ocrata. „Saniə“ neŋ bu jlqı postanofkısında dirizorlıq tatar tiatır tarixında brnce mərtəbə Salix Səjdəşof başqardı. Ul bu çəyaplı rolne kətkənnən artıq unşlı ytəde. Opirada ujnamaqan, zurıraq muzıjkı əsərlərdə də kyrnməgən həm artislqtan da jraq torqan kəclər blən opiranı başqarıp cqu dirizor S. Səjdəşfneŋ bu çəyaplılıqın taqın da arttıra. Mnə Səjdəşof şuşndıj zur eşne, arkistornı yz qulında totıı, anıŋ aşa muzıjkını dəres birye həm opirada əjrəncek artislarnı idarə jiy gnə tygel, bəlki alarnı jalqış muzıjkı xərəkətlərnnən qotqarıp baruda da kyp knə jardəm kyrsətep, zur unşlıq qazandı.

Mnə „Saniə“ şulaj qujldı həm ul xəzrgə şulaj bara da. „Saniə“ neŋ hər ber spiktaklndə xalqnıŋ şqrım tulı buluı tamaşacılarnıŋ da tatar opirası blən cın-cınap qzqsına başlauların kyrsətə. Ə tamaşacılarnıŋ opiraqa jaqınajuı, anıŋ blən çiddi rəyeştə qzqsınıı tatar saxnəsen xalturnıj, muzıjkılı əsərlərdən qotqaruda da unşlı adım bulacaq. Ç. QUTUJ

QAZAN JAŊALQLARЫ

Təzy eşləre

Kazankь kypere jaraqlь tabldь.

Qazan Şəhər Sovitь prsidətele ip. Romanof Kazankь arqьlь salnoqan timer biton kyper həm kana lizatsiə məs'ələsen yzəktəge orgnnar arqьlь tikşrtep qajttь. Kyper məs'ələse turnda Məskəynen zur profisor həm inzinirlarь qatnaşь blən kinəşmə ytkərlgən. Bu kinəşmə ikspirtlər komisiəsenen matiriallarь blən tanşqannan sun Kazankь kyperen jaraqlь tapqan, tik jaxşь saqlau əcen kyprnen baqana həm nigzlərən subajlar qaqьp noьtroqa quşloqan.

Joqşlь aurular bol'nisьna 60 men sum.

Arca qrnda jaŋa salьna başlaqan joqşlь aurular bol'nisenen binasьn salьp bterrgə yzəktən 60 men sum birrgə bilgelənde. Əgərdə T. S. Saqlau Xalьq Komisariatь bibl bu bol'nisne təmam əlgrtrgə ujlasa, anь qorьp bterrlek sumalarnь da birrgə Yzək Kommuna Bankьsnnan vəqdə qlndь.

Tatrabfakta zur təzy eşləre.

Tatar Rabfagьn 1.500 kşelek itep zurajtu həm anьn arqьlь hər jыl 250 kşe uqьtьp coqaru əcen zur bina salroqa kirək bulacaq. Şuşь nərsəne ytər əcen 700.000 sumoqa təşerep jaŋa bina həm 75.000 sumoqa zur toraq salьnroqa tieş. Təzy eşlərenen proiktlarь eşlənep xəzer Məskəydən bu eşkə jardəm soraldь.

Qullarnda buloqan kşelərdən tybəndəge əsərlərmne jaxşь bəjəgə satьp alam.

1) Ujnaş, 2) Əjlənəm-nik əjləndem, 3) Kəndəş, 4) Qajneş. 5) Çan Tahir blən çan Zəhrə, 6) Kygərgən al'tınna r, 7) Qorsьn balam bu qala, 8) Sufinь əjləndrdelər, 9) Dəققاb 10) Osul qədimce.

Adris: Qazan, Nərimanof ur. 48. Oləliəsoqər Kamal.

Xalьq Komisarlarь Sovitnda

Kustarlar aqac xəzrləy eşenə kypləp tartьlrqa tieş.

Tatarstanda kiləse təzy sizonь əcen aqac matiriallarь xəzrləy eşe haman da çojelep kitə aloqanь juq əle. Kiselrgə tieşle urman ucaskьlarьn bylep biry sonoqa qaloqan, kopiratsiəgə brləşkən kustarlardan fajdalanu turnda Urman Trisь blən Kustar Sojuzь arasnda ozaq vaqtqa qədər kileşy bulmaqan. Tatarstan Xalьq Komisarlarь Sovitь aqac xəzrləy eşndə kustar ərtillərnnən kin kyləmdə fajdalanunь xəzer yk tormşqa ytkərrgə təqdim itte.

Aksiale „Suqьm şirkəte“.

Suqьm suju eşlərən ratsionallaştьru həm trlklərdən coqa toroqan ci mallardan jaxşь fajdalanu əcen, Tatarstan Xalьqkomisarlarь Sovitь Tatarstanda aksiəle jaŋa şirkət təzərgə qərar birde. Bu şirkətkə Şəhər Sovitь, Tatsojuz, Qazan Eşcelər Yzək Kopiratifь, Tatarstan Gostorgь həm başqalar qatnaşalar.

Qazan, Bəglmə, Cistaj həm Arcadaqь barlьq suqьm jortlarь şuşь şirkət qulьna tapşьrlacaq.

Şəhər Sovitьnьŋ xisap kampaniəse.

Qazan Şəhər Sovitьnьŋ xisap kampaniəse 20 nce qinvarda başlana. Bu xisap kampaniəndəŞəhər sovitьnьŋ həm hər ber diputatnьn eşlərə çntkləp tikşereləcək.

Isrklek blən kəreş kəcəjtelrgə tieş.

Şəhər Sovite prizidiumь isrklek blən kərəşyne kəcəjty caralarьn kyrrgə qərar birde. Zavotlar arqьlь araqь eşləyne kimetrgə jul totьla. Qazandaqь 13 araqь kibete 10 qa, sra zallarь 12 dən 10 qa qala. Aşxanələrdə isrtkec sataroqa, xosu sьj firmelərgə isrtkec blən satu itərgə rəxsət itlmi.

Dəftərlər çitərlek bula.

Tatarstanqa hər əc aj ecndə 2 milion dəftərlek kəqəz birelə. Qinvar, mart ajlarnda dəftərlərgə qtlьq bulmas, dip ujlana. Bu dəftərlər Tatizdat tarafnnan eşlənə.

Qoş itlərenə bəjə quju.

Tatarstan Səydə Xalьq Komisariatь qoş itlərenə bilgele bəjələr qujdь. Karmuşkьlardan birlgəndə, qaznьn kilosь 1 sumnan, tauьq 1 sum 20 tiennən, yrdək 1 sum 15 tiennən, kyrkə 1 sum 30 tiennən birelə. Brakka cqqan qoş itlərenə 20 prosint taşlama jasala. Krəstiənnərdən kypləp alьna toroqan qaznьn kilosь 88 tiennən, tauьq 81 tiennən, yrdək 89tiennən, kyrkə 88 tiennən isəplənəcək. Qazan Eşcelər Yzək Kopiratifь həmdəylət magazinnarnnan vaqlap satqanda, bolaroqa 15 prosint əstəmə qujьla.

Çilem qajnatu ərtile.

Monarcь Qazanqa stolər çileme cit əlkələrdən kilə ide. Tik sunoqь vaqtta qna 30 kşeçən çilem qainatu ərtile təzlde.

Jarlьlarnь 100 prosint kopiratiflaştьru.

Bu arada Tatsojuz kanton rajonnarqa yzenen 30 lap instruktьr həm çəuaplь eşcelərən çibərde. Bolar jarlьlarnь 100 prosintьn da potribitel kopiratsiəsenə tartu, kopiratsiə səydəsen ratsionallaştьru, paj kapitalьn çinaunь kəcəjty caralarьn kyrəcəklər h. в.

Traktor əcen 1000 sum.

Təzycelər sojuzь pravliniəse, sizon eşcelərə insiativasь bujnca ojştьriqan „Qzьl yktəber“kolxozь əcen traktor alroqa 1000 sum aqca bilgeləde.

Tatar prolitariat həm sovit jazucьlarьna

„Qzьl Tatarstan“ gəzitenen jaqьn aradaqь nomirlarьnьn brndə ədəbiat səxifəse coqarьla. „Q.T.“ ridaksiəse tatar prolitariat həm sovit jazucьlarnnan şuşь səxifə əcen xikəjələr, şiqrlər, ocirklər həm məqalələr çibəregez. **RIDAKSIƏ.**

Tilifon №3-75

◆ Tatarstan xəkymətə Traktor Sintor ojşmasьna aksionir bulьp krdə.

◆ Tatarstandaqь aucь həm balqcь ərtillərenen qaj brlərə kolxoz ustafьna kycə başladьlar.

◆ Kopiratif kibtlərndəge urlaular blən kərəşy əcen, prikşciklardan zalok alu tərtibə tormşqa krtelə. Bu zalok aqcasь xzmət xaqnnan totьla naracaq, Kolliktiflar yzlərə eşkə birgən kşelərnen kitrgən zararlarьn tylərgə syz birgəndə, prikaşciklarnь zaloksьz da totarqa momkin.

◆ 28-29 ncь jldə Tatarstan aullarnda 3009 tapqьr pozar bulьp, 7935 jort janqan. Alarnьn xuçalarьna məqbyri straxovaniə bujnca 987 men sum, irkle straxovaniə bujnca 262 men sum tyləngən.

◆ Bu arada Qazanda Sovit Turizm çəinqiətenen konfirinsiəse bulьp ytte. Konfirinsiəgə 85 diligat qatnaştь.

◆ Jaxşь nəslle jort qujannarьnьn sanь Qazan pitomnignda - 309 başqa, Cistaj pitomnignda 450 gə, Zur Batьr pitomnignda 400 gə tuldь. Ozaqlamьj bolarnьŋ sanь 3 mqnə tulacaq.

◆ Tatarstanda urman həm utьn xəzrləy kampaniəsen tikşerep toru həm ural blən Mari əlkəsenə urman eşcelərə çiu əcen, RSFSR Narkomtorgь upalnomo cnnьje ip. DONIS kildə.

Fiz'kultura bozь quzoqalroqa tieş

Tatarstan profsojuzlarь fizkul'tura eşlərenen torьşь həm kiləcək pirispikţivasь.

Tatprofsovit, fizkul'tura eşlərə turnda doklat tınap, anьn bətnnəj qənaqətlənrlek tygllegen kyrsətep kitte. Fizkul'tura kin eşce jəşlər qatlauьn, zur eşce həm eşce xatьn-qzlarьn tarta almaqan. Kəndəlek eş bik jomşaq, şulaj uq Qazannьn təp eşce xalqь da bik jomşaq tartiqan.

Fizkul'tura tygərəklərndə jaxşь eşlər başlau həm çəmaqatcelek eşlərə juq. Sajlanqan ojşmalarnьn həm andaqь kşelərnen çitərlek dərəçədə məs'yliətiklərə kyrnmi. Prolitariatnьn yz ara tənqite çəjlməgən. Çəmaqət həm sport dissiplanasь jomşaq.

Bolar bar da plannь rəyeştə tərbiə eşlərə həm çəmaqət kontrole bulmaudan kilep coqalar. Çəmaqətce aktivislardan kadrlar xəzrləy həm alarnь tərbiələy eşlərə bətnnəj jomşaq qujloqan. Əlegə qədər prolitariatqa sьjnfi doşman buloqan ilimintlarnьn aktifliqlarь zur oqna kəc blən ysep kilydə dəyam itə. Profsojuzlarnьn tybəngə orgnnarь fizkul'tura eşe əstننən bətnnəj çitəkcelek itmilər:

Mnə şul məs'ələlərne qaraqannan sun, Tatprofsovit, alarnь btery əcen tybəndəge caralarnь kyrrgə tieş taptь.

Çəmaqətcelkne kinəjty, səjasi - sьjnfi tərbiəne kəcəjty əcen Tatprofsovit qarşnda „Fizkul'tbiuro“ ojştьrьla. Bu biuroqa kul'tura fondьnьn 10 prosint aqcasь çibərələcək. Şuşndəj uq fizkul'tura biurolarь kantonnarda da ojştьrlacaq.

Fivral ajьna qədər tybəngə tygərəklərnen biurolarьna sajlau ytkərrgə. Annan sun ajtьm sojuzlar bujnca fizkul'turniklar konfirinsiəse ytkərep, bətən sojuzlar bujnca Tatarstan fizkul'turniklarьnьn sjьzьn çiaroqa.

Annan sun Tatprofsovit, fabzafkom həm miskomnaroqa, fizkul'tura bujnca eşlərne kəcəjtygə qarata kisken caralar kyrrgə təqdim itə. Sanitariə, gigiena həm profisiə aurularь blən kərəşy bujnca liksiə, bisidьlar ytkərrgə quşa.

Sport bazalarьnьn qənaqətlənrlek bulmauьn kyrsətep, Tatprofsovit, fabzafkomnaroqa, pritpriətiələrdə buloqan jortlarnь fizkul'tura əcen jaraqlь itep ojştьrroqa təqdim itə. Biş jllьq plan ecndə Tatprofsovitnьn kul'rura bylege tybəndəge nərsələrgə ireşrgə tieş: brnce ciratta Arca qrndaqь stadionnь tieşle nərsələr blən to'min itep, anь yrnək tibndaqь stadion xəlenə kiterrgə tieş. Qaban kylndə su stansьsь salroqa. Qşqь eşlər əcen yzək zal ojştьrroqa. Okrug şəhərlərə əcen V.S.F.K. blən brgə, 6 stadion salroqa. Crek Kylne çəjge eşlər əcen jararlьq itep eşlərgə həm anda eşcelərgə jal ity əcen çəjge ploşcatkь ojştьrroqa.

Tygərəklərdəge həm instruktrlar sostaındaqь barlьq cit ilimintlaroqa tazartu ytkərep, instruktorlьq eşlərenə eşcelər aktifьn kytəryne maqsat itep aloqa. Monьn əcen kul'tura bylegenə, V.S.F.K. blən briktə, fizkul'tura instruktorlarь xəzrləy əcen kurslar ojştьrunь təqdim itərgə. Məskəydəge Fizkul'tura Institutnda juqarь blem aloqan studintlardan biş kşegə kontraktatslə jasaroqa.

Kino.

Kino eşndə çitşszlklər.

Kinonь barь ber kynel aca toroqan urьn dipknə qararoqa jaramьj. Kino—ul eşce xalqlar əcen ber tərbiə birə toroqan urьn. Kino tormşnьn kul'tura jaqlarьn kyrsətə, şul uq vaqt isrklkkə qarşь zur oqna qoral da.

Kino—şunьn əcen kin qatlau xalqnь yzenə tartroqa, tərle pivnoj kbek eşcelər əcen zararlь urnnaroqa konkurint bulroqa tieş. Ləkin bznen kinolar tieşle məqnəse blən yz burclarьn yti almьjlar əle.

Kinolar da tərtipszlek. Uqu bylmələre, tərle şaxmьt—şaşkь kbek kultura ujьn əstəllərə təzlmilər. 16 dan jəş buloqan balalaroqa jaramaqan kartinalarnь, alaroqa kyrsətməy haman da əle qətqi rəyeştə tormşqa aşrloqanь juq. „Iliktra“ da ul kartinaqa balalar krtlməsə, ber nicə vaqttan sun ul kartina, jə „Majaq“ ta, jə „Narodnьj“ da balalaroqa da kyrsətelə.

Qazanqa kilgən jaxşь kartinalar „Iliktra“, „Union“ kbek zur, qibatlь kinolarda kyrsətelp, ber nicə ajdan sunqna eşce rajonnaroqa, kluplaroqa kitələr. Eşce kluplaroqa jaxşь kartinalarnь aldanьraq biry jaqьn qararoqa kirək ide. Ç. FƏJZI.

„Tərbiəcesez“

Şuşь kəngə qədər, şəhər balalarь məxsus yzlərə əcen şləngən kartinalarnь, bətnnəj kyrmilər ide.

Bu ştə „Iliktra“ kinosьqna brnce adьmьn atlьj başlap, „Tərbiəcesez“ digən balalar kartinasьn kyrsətte.

Tərbiəcesez uram balalarьnьn tormşьn kyrsətkən bu kartinanь „Bufku“ kino fabrigь şləp coqaroqan.

Mnə ber tərkem ac—jalanoqac uram malajlarь... Alar, ənə şul auьr kən kyrygə cdьj almьjca, urlauqa birlep kitkənnər, ləkin Sovit vlasь bu balalaroqa jardəm itə, vinagrat aqaclarь blən cornaloqan „Kommuna“ balalar jortь şuşь uq balalarnь yzenen qajnaqan tormьşьna tarta. Iən tərbijəse, uqu, hənərgə əjrəny, taqьn kyp nərsələrne əjrənələr... Kartinadaqь vaqiqələr balalaroqa annajşlь —Xudozstvosь urtaca. Qararoqa matur qzqlь. Oj. BIKMULLIN.

Tikşeregez

Sovit məktəplərndə yzlərenen coşlarьn, ata-analarь blən bəjləneş totularьn jəşerep uqьp jatucь tybəndəge cit ilimintlarnь tikşeregez həm Sovit məktəpləren jaraqsьz iliminitlardan tazartu eşen sistimoqa qujьqьz.

Mnə ul tikşereləse kşelər:

ŞƏMSTDINOVA—anьn blə brgə tora toroqan abiь xoquqsьz, atalarь zur səydəgər. Başqa məktəplərdən quьloqan.

BALTACIEF-zavotcik balasь. Jaloqan dokumint blən krye turnda otvodlar bar. Bu ike qoş xəzrge kənne Tatrabfak qarşnda acloqan vuzoqa xəzrləy kurslarnda uqilar.

BULATOF JAQUP—alpauьt balasь. Anьn Oləədlvəhap ismne atasь kontr-rivolytsisdə qatnaşqannьqь əcen, Sovitlar xəkymətə tarafnnan atlьь. Bulatof Jaqup jaloqan dokumintlar blən xəzer Qazan Rabfagnda uqi.

JANBUŞEVA FATЫMA—bu „qoşnьn“ da atasь şulaj uq kontr-rivolytsiəgə qatnaşqannьqь əcen atloqan. Janbuşəva Fatьma Qazanda Mullanur Vaxitof məktəbndə uqi.

NAILƏ ISXAQOVA — alpauьt qzь, Minəic balasь. Miditsina tixnikumnda uqi.

ŞƏRƏFEVA — Bua kantonь, Aqsu auьlnda kontr eşlərə blən tanloqan mulla qzь. Qazanda Linin ismndəge məktəptə uqi.

SIBOJƏTYLLINA —Şul uq Aqsu auьlndaqь spikylənt-kulak qzь. Familiəsen yzgərtmədeme ikən? Vaxitof məktəbndə uqi.

SABITOVA SUFIƏ—Baltaj volьsnna kulak qzь.

BILAL JUNUSOF—arindator malajь (Bua kantonь, Bəki auьlь). Bolar ikəyse də pidagogiə tixnikumnda uqьp jatalar.

KƏNDƏLEK VAQIQƏLƏR

▰ POZAR—7 nce qinvar kicke səəqət 10 narda Arca qrnda T.K. Univirstite binasnda kacigarkьqa jaqqan caqnda idəngə tyglgən mazutqa ut qabьnudan pozar cqqan. 1 nce cas kamandьsь pozarnь 30 minuttan syndrgən. Pozar cquoqa kacigar Şiglofnьŋ saqszlьqь səbəp buloqan.

▰ XULIGAN-Məskəy-Qazan timer julьnьŋ aqac zavotnda xzmət ityce 30 jaşlek A. Bləzef 1 nce nomirle sra zalnda isrep, tərəzələr vatuda həm grazdannarnь qinauda qəjplənep çəyapqa tartiqan.

▰ KSƏ QARAQЬ — M. Səfttinef digən qaraq Məskəyski uramda gr. D Əxmitfnen (Zur Jamaş ur. 28) ksəsnnən 100 sum aqcasьn urlap totiqan.

▰ JƏŞREN ARAQЬ SATUCЬ — Galaktionof ur. 6 ncь jortta torucь Sadьjqva fatirnnan jəşeren sataroqa xəzrləngən 138 şşə araqь taьloqan.

Vaqtlь ridaktor: **Oj. Quşaj**
Вр. и. о. редактора: **Г. КУШАЕВ.**
Basьlьrucьsь: „TATIZDAT“

Bilderylər

▰ Bygen kic 6 s. tə jloqa ar jaqь eşcelər dvorisnda Şəhər. Sovitь blən Rajon Sovitьnьn brləşkən plinum çiьlьşь bulacaq.

Kən tərtinə: Partiə həm xəkymət diriktifləren tormşqa qujuqa qarata eşcelərga nərsə çitştry, rial eş xaqlarьn kytəry tərnda Narkomtorg doklatь blən kommunalnьj xzmətlərdəge lgytalar xaqnda şəhər kommunxuzьnьn quşma doklatь.

Şəhər Sovitь həm RajonSovitьnqu clin həm kandidatlarьnьn həm bilderylərnen kuytərə nəçəbyri.

Çiьşqa jloqa ar jaqndaqь pritpriətiələrdəge eşcelər də caqrьlalar Plinum sunnda kino.

▰ Şəhərnen tybən jaq rajkom agit - prop bylege jəcəjkelərnen sikritarlarьna bildərə: eşce brigadьlarьnьn 10 kennek kurslarnda uqular bygen kic 6 s. tə Tatpidtixnikumda (Bolaqnьn sul jaqnda)başlana. Brigadьcьlaroqa xəbər ity yteneə.

Bygen səəqət 7 də, Tatar Mədəniətə Jortnda jəş jazucьlar siksiəse tarafnnan iptəş F. Məsaqitnьn **„Ədəbiattaqь unnьq tajpьlьşь həm sunqь bəxəslər“** digən timada doklatь bula. Kry hər kngə buş.

◆ Bygen kic 6 s.tə, VKP(b) Əlkə Komititьnьn utьrşlar zalndaƏK partjəcəjkesen barlau həm tazartu bu'acaq. Spartak fabrige, Tatpoligraftris həm başqalarnьn eşcelərə caqrьlalar. Jəcəjke clinnərnnən kem turьsnda bulsa da birəcək matiriallarь bulqan iptəşlər matiriallarьn eş vaqtnda Narkom justa 32 nce bymədə barlau komisiəsenen prsidətele Zafranskiqa tapşьrrqa tieşlelər.

◆ Uramnarqa jaŋa ismnər birlgənəktən həm jortlarqa jaŋa nomirlar qujlqannqtan QAZAN POCTЬ həm TILIGAF KONTORЬ hər ber grazdannar həm yerizdiniələrdən cit şəhərlər blən xəbərlər alşqanda həm gəzitlərgə potpiskьlar birgən caqlarda yzlərenen adrisləren uramnarnьn jaŋa ismnərə həm jortlarnьn jaŋa nomirlərə blən kyrsətep jazdьrrqa, bigrək tə jaŋa nomirlarьn kyrsətep jazdьrrqa tieşlelər.

Potribitlər çəmoqiətlərenen Tatarstan sovitь „Tatsojuz“

sovitenen barlьq clin həm kondidatlarьna bildərə: 1930 ncь jыl 15 nce qinvarda kic 6 səqəttə SOVIT SISSIƏSƏ BULACAS.

Sissiəgə qatnaşu əcen kickmi kily ytenelə.

TATSOJUZ IDARƏSE. 17

Qimmətle kəqəzlərnen bəjəse.

1930 ncь jыl 9 nce qinvarda

	Alucьlar.	Satucьlar.
1922 nce jlqь 6 % lь 1 nce dəylət otoş zajumь		4.86
Dəylət III nce krəst. ecke zajumь		5.02,5
1926 ncь jlqь ecke zajumь	129-50	127-50
1927 nce jlqь 10 % lь otşlь ajum	26.66	26.16
1 nce 6 % lь indystriə zajumь	25.66	25 - 56
2 nce otşlь indystriə zajumь	25-78,5	25—68,5
Şul uq prosintsьzь	25—41	25—31
1928 nce jlnьŋ 11 % lь ecke zajumь	104—02	103-97
1929 ncь jlqь prosintsьz dəylət otoşlь zajum	100—55	100-15
Krəstiən xuçalьqьn nqьtu zajumь	10—90	10—55

S. S. R. Dəylət Bankьsьnьŋ Qazan Əlkə kantorь.

Cittən torьp əjrəty **kisy** həm **tgy**

Dəylət kurslarь irlər baş kiemnərə həm xatnnar şləpələre. Bəjəse ajьna 1 sum. Nəfis cigy (qul həm maşina). Tygərək çitəkcelərə həm kisycelər ajqa 2 sum. Təmam itkənnən sunь tanqlьq kəqəze birelə. Kursta 15.000 kşe uqi. Blşmə kitanь 20 tiennek markь bərabərenə çibərelə.

Москва, 9, Тверская, 24.

tapşьrlmaqan tiligramnar.

Aqtybədən - Oləbdraxmanofqa, Məskəydən-Barkofqa, Məskəydən-Spiridonofqa, Oparinadan - Suvorofqa, Slutski bil.-Mamilgə, Timirdən-Qosmanofqa, Liningrattan - Afanasiefqa, Frunzьjdan - Aqşamofqa, Sьjzrannan - Limonikkə, Buadan - Simonofqa, Almatadan-Svitlofskigə, Andiçannan - Tukafofqa, Pitropavlofskidən - Fətxylinaqa.

Radio tapşьru

9 ncь qinvarda. Tatarca: 11-Eşcelər teşlege. 5-30- Krəstiənnər əcen əngəmə. 5-50 Radio univirsitit. Ursca: 6-45 Riklam. 7- Eşce radio gəzite. 8 - Sunqь xəbərlər. 8-15 Doklat. 9 - Ətnografiə konsirtь. 10-30 - Mordьva, ar həm jəhyt tilərndə tapşьru.

Pujzlar jereşe

48 nce numirle Məskəy - Svirdlof pocть pujьzь Ruzajikь - Svirdlof arasndaqь pirisadkьsьz vagonnar gruppьsь blən Qazanqa. 11 s. 20 m.-ta kilə, 11 s. 40 m - ta kitə.

66 ncь nomirle Məskəy - Svirdlof pasazirski pujьzь Tiflis-Svirdlof arasndaqь vagonnar blən Qazanqa 18 s. 30 m - ta kilə, 18 s. 50 m-ta kitə.

47 nce nomirle Svirdlof - Məskəy pujьzь Svirdlof — Məskəy arasndaqь pirisadkьsьz vagonnar blən Qazanqa 21 s. 5 m-ta kilə, 21 s. 25 m - ta kitə.

65 nce nomirle Svirdlof - Məskəy pasazirski pujьzь Svirdlof - Tiflis arasndaqь pirisadkьsьz vagonnar blən Qazanqa 13 s 55 m - ta kilə, 14 s. 15 m - ta kitə.

Vaqtlar qazanca.

Cit tilər

▰ Əlkə Komititь Agit—prop bylege partiə aktifь əcen cit tilərne ojrəny tygərəklərə ojştьra. Tygərəklərgə krrgə tləycelər şuşь jlnьŋ 15 nce qinvarьna qədər Əlkə Komititьnьŋ Agit—prop bylegenə kilep jazьlrqa tieşlər.

„CAJAN“ Qazanda coqa toroqan satira-jumor zurnalь

ZURNALЬNA JAZЬL!

Jazьlu bəjəse: 1 jlqa - 2 s. 50 t., 6 ajqa - 1 s. 30 t., 3 ajqa - 70. Airьm nomirь 25 t.

Soratu əcen adris: Qazan, „Tatizdat“

Auьl xuçalьqьn jaŋadan tozygə qaratlqan «Ignce»

Zurnalьna jazьlьqьz! 3 ajqa- 75 t., 6 ajqa- 1 s. 50 t., 1 jlqa - 3 sum.

Soltanəlief kem?

Soltanoqaliefcelərnen təp jaloqannarь nərsədə? həm soltanoqaliefcelek turnda monarcь mətauqatta cqmaqan jaŋa matiriallar blən tanьşasьn kilsə:

„Tatizdat“ tarafnnan jaŋa qna basьlьp cqqan

„Kontьr - rivolytsion soltanqəliefcelkkə qarşь“

digən kitapnь aldьrьp uqьqьz.

Bəjəse 40 tien.

Aldьru əcen adris: Казань, „ТАТИЗДАТ“.

„Qzьl Şərq“ sra zavotь 2.500 kub. miter boz xəzrləy əcen

QATNAŞ TARGI

iqlan itə.

Zəjəvliniələrne acьq həm javьq pakitlərdə, irtə s. 9 dan, kendez 3 s. kə qədər birrgə.

23 ADRIS: Plətən uramь „Qzьl Şərq“ zavotь idarəse

Jaŋa cqqan kitaplar

1) Dəres jazu kynegylərə.

M. Fazulla həm X. Xismətyllin. bəjəse 20 t.

2) I nce basqьc məktəplərnen I-II-III jillarьna krtlgən ridaksiə yzgərşlərə.

Bəjəse 30 t.

„Tatizdat“.

1nce uqcьlar diviziəse strojkomьna daimi toklь, 110 120-0 vyltle 35-40 kilovatlь

Dinamo maşina kirək

Təqdimnər blən Qazan, Giorgievski 126, strojkomqa məraçəqət itərgə. 15

Basьlьp cqьp barlьq kanton bylklərenə çibərilə

Taşqьn

I nce kisək Xristomatiə 1 s. 50 t.

II nce kisək 1 s. 80 t.

Aqca çibərep soratu əcen adris:

Казань „ТАТИЗДАТ“

Tat. Səlamət. Saq. X. K. nen xzmət tulaj toraqь tarafnnan nəfis cigy eşlərə

Kicke kurslarьna

qabul ity vaqtlarь czьnajtildь. Uqu vaptь 3 ajlьq.

Tyləy ajqa 7 sum.

Əjrəty qadi tgy maşьjnasnda eşləy blən bəra. Əjrəty kurslarьna hər tərle mirizkelər, Anglieski aq cigylər, tərle təstəge gladilar, raşilie - azur, sinil blən eşləylər, aplikatsialar, tylgə eşləylər, xətfə çəjlər həm başqalar krə. Zəjəvliniələr qabul ity başlandь. Əjrənycelərgə çplər nьq bəiə bujnca birelə.

ADRIS: Arqьlь Qazanski ur. 14 nce jort, analьq həm 3. balalqnь saqlau həm konsultatsiə jortь №4.

Tatar Dəylət Akadimiə Tiatьrь

(Galaktionof uramь № 13. Tilifon № 2—97).

Pənçeşəmbe kən 9 ncь qinvar — Profsojuzlar əcen javьq spiktakel' **„Qozqınnar ojasnda“** Drama 5 pərdə, 15 kartinada. Şərif Kəmal əsərə. Səxnəgə quja nəybət rizissor- Vəlief Syl'və.

Şinbə kən 11 nce qinvar — Profsojuzlar əcen javьq spiktakel **Zəngər şal** Muzьjkalь milodram 5 pərdədə K. Tincyrin əsərə. S. Səjdəşef muzьjkьsь. Səxnəgə quja nəybət riz. Vəlief Syl'və.

Spiktakllər başlana nəq 8 səqəttə. Kassь hər kən acьq.

LUNACARSKI ismndəge ZUR Tiatrda — Pənçeşəmbe 9 ncь qinvarda rabpros mətbəqəcelər həm timer julcьlar əcen javьq spiktakl' **Cisnьj kşelər sojuzь** Ujьn 7 jarьm s. tə başlana, kassь 11 dən 2 gə həm 5 tən 9 qa qədər acьq

Tatar çəjcelek profisional məktəbe

Ojьq bəjləy kurslarьna qabul itə başladь.

Tyləy bəten kurьs əcen 25 sum. Xatnnar, irlər kiemnərenə brnce nəybəttə eşcelər, iknce nəybəttə xzmətcelərdən alьna.

Adris: Tuqaj ur. 49. til. 12—66 məd. SKVARŞOF.

Grazdannar iqtibrьna.

Kommunalni munca, parimaxir, həm Uprav - tris. 3 nce yktərdən əzlksez eş atnasь kycələr.

I nce nomirle munca (bolaqnьn sul jaqnda hər kən irtə səqət 2 dən, kic 8 qa qədər acьq.

4nce nomirle munca: (Arqьlь. Məskəy uramь jort № 20-4.) irtə səqət 7 dən, kic 8 gə qədər acьq.

2 nce nomirle munca: (Bolaqnьn uq jaqn hər kən səqət 8 dən, kic 9 gə qədər.

5 nce nomirle munca: (Ərmənski, №4) hər kən səqət 2 dən, kic 8 gə qədər.

6 ncь nomirle munca: (Tuqaj uramь, №107) hər kən səqət 2 dən, kic 8 gə qədər **acьq.**

Əzlksez eş atnasьna kyckən kennən, arzannь bilitlər jəkşəmbe, dyşəmbe, sişəmbe kennərdə gnə çibərelələr.

1 NCE NOMIRLE **cəc alucь** Zur Pralumnьj uram 45 nce nomirle jortta.

3 NCE MOMIRLE **cəc alucь** şul uq uram, 15 nce nomirle jortta.

Hər kən irtən səqət 8 dən, kic 10 qa qədər acьq. 958

Şuşьnьn blən profisional fotografларqa foto xəbərcelər həm foto həvəskərlərgə bildərelə: **„Tatizdat“** nьŋ 1 nce magazinnda (Prolomnьj uramda) **fotografiə** bylege acldь. Anda fotografiə əcen kirəkle hər tərle nərsələr, foto aparatlarь, foto kəqəzlərə, plastinkalar, ximikalelər həm hər tərle foto kirəklərə bar. Bylek jannda həvəskərlər əcen fotolaboratoriə bar. Yzlərenen alucьlar əcen konsultatsiə buşlaj. TATIZDAT.

Kino.

Kino eşndə çitşszlklər.

Kinonь barь ber kynel aca toroqan urьn dipknə qararoqa jaramьj. Kino—ul eşce xalqlar əcen ber tərbiə birə toroqan urьn. Kino tormşnьn kul'tura jaqlarьn kyrsətə, şul uq vaqt isrklkkə qarşь zur oqna qoral da.

Kino—şunьn əcen kin qatlau xalqnь yzenə tartroqa, tərle pivnoj kbek eşcelər əcen zararlь urnnaroqa konkurint bulroqa tieş. Ləkin bznen kinolar tieşle məqnəse blən yz burclarьn yti almьjlar əle.

Kinolar da tərtipszlek. Uqu bylmələre, tərle şaxmьt—şaşkь kbek kultura ujьn əstəllərə təzlmilər. 16 dan jəş buloqan balalaroqa jaramaqan kartinalarnь, alaroqa kyrsətməy haman da əle qətqi rəyeştə tormşqa aşrloqanь juq. „Iliktra“ da ul kartinaqa balalar krtlməsə, ber nicə vaqttan sun ul kartina, jə „Majaq“ ta, jə „Narodnьj“ da balalaroqa da kyrsətelə.

Qazanqa kilgən jaxşь kartinalar „Iliktra“, „Union“ kbek zur, qibatlь kinolarda kyrsətelp, ber nicə ajdan sunqna eşce rajonnaroqa, kluplaroqa kitələr. Eşce kluplaroqa jaxşь kartinalarnь aldanьraq biry jaqьn qararoqa kirək ide. Ç. FƏJZI.

„Tərbiəcesez“

Şuşь kəngə qədər, şəhər balalarь məxsus yzlərə əcen şləngən kartinalarnь, bətnnəj kyrmilər ide.

Bu ştə „Iliktra“ kinosьqna brnce adьmьn atlьj başlap, „Tərbiəcesez“ digən balalar kartinasьn kyrsətte.

Tərbiəcesez uram balalarьnьn tormşьn kyrsətkən bu kartinanь „Bufku“ kino fabrigь şləp coqaroqan.

Mnə ber tərkem ac—jalanoqac uram malajlarь... Alar, ənə şul auьr kən kyrygə cdьj almьjca, urlauqa birlep kitkənnər, ləkin Sovit vlasь bu balalaroqa jardəm itə, vinagrat aqaclarь blən cornaloqan „Kommuna“ balalar jortь şuşь uq balalarnь yzenen qajnaqan tormьşьna tarta. Iən tərbijəse, uqu, hənərgə əjrəny, taqьn kyp nərsələrne əjrənələr... Kartinadaqь vaqiqələr balalaroqa annajşlь —Xudozstvosь urtaca. Qararoqa matur qzqlь. Oj. BIKMULLIN.

Tikşeregez

Sovit məktəplərndə yzlərenen coşlarьn, ata-analarь blən bəjləneş totularьn jəşerep uqьp jatucь tybəndəge cit ilimintlarnь tikşeregez həm Sovit məktəpləren jaraqsьz iliminitlardan tazartu eşen sistimoqa qujьqьz.

Mnə ul tikşereləse kşelər:

ŞƏMSTDINOVA—anьn blə brgə tora toroqan abiь xoquqsьz, atalarь zur səydəgər. Başqa məktəplərdən quьloqan.

BALTACIEF-zavotcik balasь. Jaloqan dokumint blən krye turnda otvodlar bar. Bu ike qoş xəzrge kənne Tatrabfak qarşnda acloqan vuzoqa xəzrləy kurslarnda uqilar.

BULATOF JAQUP—alpauьt balasь. Anьn Oləədlvəhap ismne atasь kontr-rivolytsisdə qatnaşqannьqь əcen, Sovitlar xəkymətə tarafnnan atlьь. Bulatof Jaqup jaloqan dokumintlar blən xəzer Qazan Rabfagnda uqi.

JANBUŞEVA FATЫMA—bu „qoşnьn“ da atasь şulaj uq kontr-rivolytsiəgə qatnaşqannьqь əcen atloqan. Janbuşəva Fatьma Qazanda Mullanur Vaxitof məktəbndə uqi.

NAILƏ ISXAQOVA — alpauьt qzь, Minəic balasь. Miditsina tixnikumnda uqi.

ŞƏRƏFEVA — Bua kantonь, Aqsu auьlnda kontr eşlərə blən tanloqan mulla qzь. Qazanda Linin ismndəge məktəptə uqi.

SIBOJƏTYLLINA —Şul uq Aqsu auьlndaqь spikylənt-kulak qzь. Familiəsen yzgərtmədeme ikən? Vaxitof məktəbndə uqi.

SABITOVA SUFIƏ—Baltaj volьsnna kulak qzь.

BILAL JUNUSOF—arindator malajь (Bua kantonь, Bəki auьlь). Bolar ikəyse də pidagogiə tixnikumnda uqьp jatalar.

KƏNDƏLEK VAQIQƏLƏR

▰ POZAR—7 nce qinvar kicke səəqət 10 narda Arca qrnda T.K. Univirstite binasnda kacigarkьqa jaqqan caqnda idəngə tyglgən mazutqa ut qabьnudan pozar cqqan. 1 nce cas kamandьsь pozarnь 30 minuttan syndrgən.